

Az egyfokúvá váló közigazgatási eljárás hatása a polgárok jogorvoslathoz való jogára

2020. március 1-től a járási hivatalok előtti közigazgatási eljárás egyfokúvá vált: az elsőfokú hatósági határozatokkal szemben főszabály szerint közigazgatási pert lehet indítani, fellebbezésre csak kivételesen van lehetőség.

A közigazgatási eljárás egyfokúvá válása két lépcsőben történt. Az első lépés az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) hatályba lépése volt, amely általános jogorvoslati lehetőségként szabályozta a közigazgatási pert, szemben az addig hatályban lévő, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) szabályozásával, amely szerint a fellebbezés volt az általános jogorvoslati lehetőség. A jogorvoslati rendszer alapvető megváltoztatása azonban ekkor még csak elméleti szinten történt meg, mivel az Ákr. kivételként rendelkezett a járási hivatalok hatáskörébe tartozó elsőfokú ügyekről, amelyek esetében továbbra is elsődleges maradt a fellebbezés és csak annak kimerítése után lehetett közigazgatási pert indítani. Mivel a legtöbb elsőfokú államigazgatási hatáskör címzettje a járási hivatal, ezért a kivételszabály miatt nem jelentett nagy változást a közigazgatási per elsődlegessége. A második lépésben azonban a jogalkotó a járási hivatalok előtti eljárást is egyfokúvá tette egy 2020-ban hatályba lépett, több törvényt is – köztük az Ákr-t – egyidejűleg módosító törvénnyel. Ezzel a módosítással a járási hivatalok is kikerültek az Ákr. kivételszabálya alól, ami a járási hivatalok kiterjedt hatásköre miatt azzal a következménnyel járt, hogy a **közigazgatási eljárás** – elhanyagolható kivétellel – **a gyakorlatban is egyfokúvá vált.**

A módosításra a jogalkotó indokolása szerint elsősorban a közigazgatási ügyek mielőbbi jogerős rendezése érdekében volt szükség. A kétfokú közigazgatási eljárás – a jogalkotó szerint – nem működött optimálisan. A jogalkotó szerint a fellebbezés intézménye kihasználatlanul maradt, ellenben azokban az esetekben, amikor az ügyfelek éltek ezzel a lehetőséggel, nem működött megfelelően, emiatt az ügyek nagy része végül a bíróságon kötött ki.

Ezzel szemben a TASZ jogvédő szervezet nem üdvözölte a kétfokú jogorvoslati rendszer erőteljes szűkítését. Szervezetünk jogsegélyszolgálatának tapasztalatai arra mutattak ugyanis, hogy az egyébként is alacsony érdekérvényesítési lehetőséggel rendelkező ügyfélkör számára ezzel a módosítással lényegében megszűnt a jogorvoslat lehetősége.

Ezen tapasztalatunk feltérképezése céljából 2022-ben közérdekű adatigényléseket nyújtottunk be a vármegyei és fővárosi kormányhivatalokhoz annak érdekében, hogy feltárjuk a módosítás hatását. Az így megszerzett adatok alátámasztják ebbéli tapasztalatainkat: az elemzéséből az látszik, hogy a módosítás következtében erősen leromlott a közigazgatási döntésekkel szembeni jogorvoslathoz való hozzáférés, szinte megszűnt, különösen a társadalom sérülékeny csoportjai körében.

Ez a jelenség számos okra visszavezethető.

Egyrészt, az állampolgárok általában tartózkodnak a bírósághoz fordulástól. Hiszen hiányzik a jogi szakértelem és elrettentő a bírósági eljárás formalizáltsága is. Míg a fellebbezéshez elegendő volt, ha az ügyfél jelezte, hogy nem ért egyet az érintett döntéssel, addig egy keresetlevél benyújtásához már olyan ismeretek szükségesek, amelyekkel az átlagember nem rendelkezik. A bíróság egy professzionális közeg a maga sajátos szabályaival, amelyeknek ismeretlensége tartózkodást válthat ki azokból, akik először bonyolódnak jogvitába. Ehhez hozzáadódik az is, hogy egy közigazgatási perben a másik fél a hatóság, amely jóval nagyobb pereskedési gyakorlattal és jogi szakértelemmel rendelkezik. Emiatt a hatóság és az ügyfél közötti alá-fölérendeltségi viszony hatásai is felerősödnek, azt az érzést keltve az ügyfélben, hogy nincs értelme bíróságra vinni az ügyét.

Az eljárás költségei szintén visszatartó erőként hatnak: a bírósági eljáráshoz illetéket kell fizetni – ami jelenleg 30.000 Ft – és a jogi képviselő díját is ki kell fizetni. Bár lehetőség van pártfogó ügyvéd igénylésére, illetve általában nem kötelező a jogi képviselet a közigazgatási perekben, sokaknak a jogi képviselő igénybevétele az egyetlen megnyugtató módja annak, hogy kompenzálni tudja saját jogi ismereteinek hiányát. Mindemellett kalkulálni kell a pereszteség esetén fizetendő, előre nem is látható költségekkel is. Az anyagi kiadások tehát komoly visszatartó erőt jelentenek, amelyek az ingyenes fellebbezés esetén nem merültek fel. Számos jogkereső polgár számára ezek lehetetlen mértékű kiadások, ami miatt gyakorlatilag elesnek a jogorvoslat lehetőségétől.

Ráadásul – szemben a fellebbezéssel – a keresetlevél benyújtásának nincs halasztó hatálya a végrehajtásra. Tehát bármennyire sérelmes az a közigazgatási döntés, amit az ügyfél meg akar támadni, az abban foglaltaknak eleget kell tennie, ezt nem tudja „elhalasztani” a keresetlevél benyújtásával. Ugyan van lehetőség azonnali jogvédelmet kérni a bíróságtól, azonban a tartalmi és formai követelményekhez kötött kérelem pozitív elbírálása nem automatikus.

Kiemelendő, hogy a jelenlegi szabályozás alapján csak nyolc kijelölt törvényszék jár el közigazgatási ügyekben, ami fizikai gátját is képezi a jogorvoslathoz való hozzáférésnek. A járási hivatalok a legtöbb esetben viszonylag könnyen elérhetőek bárki lakóhelye közelében, ezzel szemben a közigazgatási ügyekben eljáró bíróságok sokaktól nagyobb távolságra vannak, ezáltal nehezebben megközelíthetőek. Mindez tovább rontja a jogorvoslathoz való hozzáférést.

A kérdés jelentősége:

A közigazgatás számtalan, egymástól nagyon eltérő élethelyzetet rendez. Fontos látni, hogy a fellebbezés lehetőségének megszűnése nemcsak ingatlan-nyilvántartási bejegyzésre vagy építési engedély megszerzésére vonatkozik, hanem a gyámhatósági döntésekre vagy a szociális ellátásokra egyaránt. Ezek olyan ügycsoportokat is magukban foglalnak, amelyekben a hatóság rendkívül erős módon avatkozik bele az emberek magánéletébe, aminek olyan súlyos következményei lehetnek, mint például a gyermek családból való kiemelése. Mindemellett ezek az ügyek a legtöbbször a társadalom sérülékeny csoportjaihoz tartozó

embereket érintik – mélyszegénységben élő családokat, fogyatékossgal élő személyeket, tartósan beteg embereket és családjaikat –, akikre sokszorosan hatnak az említett visszatartó erők. Számukra teljesen elérhetetlennek tűnhet, hogy jogaikat bírósági úton érvényesítsék.

A két jogorvoslat érdemi különbsége:

Különös jelentőséget ad a módosításnak az a különbség, hogy míg egy közigazgatási perben az érintett csak jogsérelemre hivatkozhat, és érdemes is precízen megjelölnie a jogszabálysértést, addig a fellebbezés lényegesen nagyobb körben adott lehetőséget a jogorvoslatra, hiszen jogsérelem mellett érdeksérelem is lehetett a fellebbezés alapja. Így az érintett, sérelmet szenvedő polgárok méltánytalanságra, érdeksérelemre is hivatkozhattak, és bízhattak abban, hogy egy felettes, másik hatóság ügyintézői ismét megvizsgálják, másképp mérlegelik, méltányosabban értékelik, hiszen nekik nem szabott határt etekintetben a jogszabály. Ehhez képest a bíróság sokkal szűkebb körben vizsgálhatja az ügyet, hiába értene is egyet az ügyféllel az alapügy tárgyát illetően, ha a hatóság jogszabálysértést nem követett el, nem mérlegelheti felül a hozott döntést. Ez hatalmas különbség a kétféle jogorvoslat között, és ebből egyértelműen következik a jogorvoslati lehetőségek érdemi beszűkülése az egyfokúvá válás következtében.

A TASZ a mindennapi munkája során számos sérülékeny csoporthoz tartozó emberrel találkozott, így elsőkézből tapasztalja a módosítás következményeit. Évi több ezer jogsegélyes megkeresés tapasztalatai nyomán érzékeljük a jogorvoslatok erőteljes visszaszorulását. Feltevésünk szerint a fenti okokból romlott le a jogorvoslati arány a közigazgatási eljárás egyfokúvá válásával; vagyis a fenti okok magyarázzák, hogy a közigazgatási döntéseket kisebb arányban támadják meg az ügyfelek, amióta nincs lehetőségük fellebbezni, csak pert indítani. **Ez azt is jelenti, hogy nagyobb az esélye annak, hogy a jogsértő vagy az ügyfelekre sérelmes hatósági döntések orvosolatlanul maradnak.**

I. A TASZ kutatása

A feltevésünk alátámasztása érdekében 2022-ben közérdekű adatigényléseket nyújtottunk be a vármegyei kormányhivatalokhoz. A megszerzett adatok alapján azt akartuk megvizsgálni, hogy a számok is igazolják-e a tapasztalatainkat, azaz, hogy csökkent-e a jogorvoslatok aránya a közigazgatási eljárás egyfokúvá válásával; és ezáltal sérült-e a jogkereső polgárok jogorvoslathoz való joga.

Adatkérésünk a közigazgatási eljárások eltérő ügycsoportjaira irányult. Egyrészt kíváncsiak voltunk, hogy a vármegyei kormányhivatalok és a járási hivatalaik összes elsőfokú hatósági ügye tekintetében hogyan alakult a jogorvoslati arány. Emellett kiválasztottunk három, a TASZ Egyenlőségprogramjának tevékenysége szempontjából meghatározó ügycsoportot: a gyámhatósági ügyeket, a szociális ellátásokat, valamint a fogyatékossgai támogatást és a

megváltozott munkaképességűek ellátását. Azért ezt a három témakört választottuk, mert ezekben az ügyekben látható a legnyilvánvalóbban az ügyfelek (mélyszegénységben élő, többnyire roma családok, fogyatékossgal élő emberek) sérülékenysége, tehát az érdekérvényesítő képesség ezekben a csoportokban a legalacsonyabb. Ugyanakkor az is jellemző ezekre az ügycsoportokra, hogy a kapcsolódó közigazgatási határozatok az ügyfelek életét, alapjogaik érvényesülését alapjaiban határozzák meg. Emiatt különösen nagy jelentősége van annak, hogy – például gyermekeik családból való kiemelése esetén, vagy az egyetlen anyagi forrásukat jelentő ellátások elvesztése esetében – jogorvoslattal élhessenek.

A gyámhatósági ügyekkel kapcsolatban egyrészt összesített adatokat kértünk, másrészt külön igényeltük a gyermekkiemeléssel (az ún. ideiglenes hatályú elhelyezésre, a nevelésbe vételre és a nevelésbe vétel felülvizsgálatára), valamint a fogyatékossgal élő emberek gondnokságával kapcsolatos (gondnokrendelésre és a gondnok felmentésére vonatkozó) adatokat. A szociális ellátáshoz kapcsolódó ügyek csoportján belül a mélyszegénységben élő emberek alapvető pénzübeli ellátását jelentő aktív korúak ellátására, a fogyatékossgal élő emberek és családjaik számára alapvető jelentőségű ellátásra, az ápolási díjra és a gyermekek otthongondozási díjára vonatkozó adatokat vizsgáltuk.

Az adatigénylések a 2018-tól 2021-ig terjedő időszakra vonatkoztak. A 2020-as év tekintetében két külön szakaszra bontva kértük az adatokat – január elsejétől február huszonkilencig, illetve azt követően –, mivel évközben, március 1-jén lépett hatályba a módosítás.

A vizsgálat menete a következő volt. Minden, az előbb említett vizsgált csoportban vármegyére és évre lebontva kiszámoltuk a százalékos jogorvoslati arányt. Ehhez megnéztük, hogy az – adott csoporton, megyén és éven belüli – összes határozathoz mérten milyen arányban éltek az ügyfelek a jogorvoslati jogukkal, vagyis a döntések ellen milyen arányban fellebbeztek, a módosítást követően pedig milyen arányban indítottak közigazgatási pert. Az így kapott 2021-es arányt ezután összevetettük a 2018-as és a 2019-es aránnyal. Végeredményképpen tehát két darab százalékos eredményt kaptunk. Az egyik azt mutatja meg, hogyan változott a jogorvoslati arány 2021-ben a 2018-as jogorvoslati arányhoz képest, míg a másik a 2021-es arány és a 2019-es arány összefüggéseit demonstrálja.

II. A módosítás indokolása

Mielőtt rátérnénk a kutatás eredményének részletezésére, szeretnénk röviden reflektálni a módosítás mellett elhangzott érvekre az általunk igényelt adatok és a témában fellelhető szakirodalom alapján.

A módosításra a jogalkotó indokolása szerint elsősorban a közigazgatási ügyek mielőbbi jogerős rendezése érdekében volt szükség. A kétfokú közigazgatási rendszer – a jogalkotó szerint – nem működött optimálisan. A módosítást megelőzően a fellebbezéssel támadott határozatok aránya a legtöbb területen elenyésző, jellemzően 0,5% alatti volt. Ezzel szemben

a fellebbezések nyomán született másodfokú határozatok 20-25%-át is megtámadták bíróság előtt, közigazgatási perben az ügyfelek. A jogalkotó azt olvasta ki ezekből az adatokból, hogy a fellebbezés intézménye kihasználatlanul maradt, ellenben azokban az esetekben, amikor az ügyfelek éltek ezzel a lehetőséggel, nem működött megfelelően, emiatt az ügyek nagy része végül a bíróságon kötött ki. Azzal kapcsolatban, hogy miért nem működött megfelelően a fellebbezés intézménye, az indokolás utal arra, hogy a járási hivatalok és a vármegyei és fővárosi kormányhivatalok közötti szervezeti összefüggések miatt hiányzott a függetlenség az elsőfokú és a másodfokú szerv között, ami miatt megkérdőjelezhetővé vált a másodfokú szerv elfogulatlansága.

A Kormány honlapján elérhető, az általános közigazgatási rendtartás koncepciójának előkészítéséről szóló dokumentum szerint, mivel a fellebbezés során teljesen új érveket is fel lehet hozni, az ügyfelek és a hatóságok gyakran egységes eljárásként tekintettek a kétfokú eljárásra. Ez sokszor azzal járt, hogy a tényállás teljeskörű tisztázására csak a másodfokú eljárásban került sor. Bár nem fejt ki a dokumentum, arra lehet következtetni, hogy ezt amiatt nem tartja kívánatosnak a szerző, mert az ilyen gyakorlat a hatáskörelvonás tilalmába ütközhet – vagyis a másodfokú szerv kvázi elsőfokú szervként jár el, mikor a tényállás tisztázása körében intézkedik –, illetve felvethető az is, hogy így a fellebbezés nem tudja betölteni a jogorvoslati funkcióját.

Ebben a dokumentumban is megjelenik az az érvelés, miszerint a járási hivatal és a kormányhivatal közötti szoros kapcsolat miatt a fellebbezést elbíráló kormányhivatal elfogulatlansága megkérdőjelezhető. Ezzel szemben a bírósági eljárás főszabállyá tételével az elfogultság nem merülhet fel, és a korrupciós kockázatok is csökkennek, mivel a bírói függetlenség és a bírósági eljárás nyilvánossága garantálja a döntési folyamatok átláthatóságát, ráadásul a döntések publikálásának köszönhetően megismerhetővé és kiszámíthatóvá válik a joggyakorlat.

Ezeket az érveket az alábbi szempontok alapján kifogásoljuk:

1. Először is, abból, hogy kis arányban támadták meg fellebbezéssel az ügyfelek a közigazgatási határozatokat, nem következik az, hogy ezt a lehetőséget teljesen el kell venni. Sőt, álláspontunk szerint a helyes jogalkotói irány éppen az arra való törekvés lenne, hogy az ügyfelek számára minél egyszerűbb, hozzáférhetőbb jogorvoslati eszközök álljanak rendelkezésre.
2. A jogalkotó által alkalmazott összehasonlítás (összes határozat fellebbezéssel való megtámadásának aránya, illetve a már megtámadott fellebbezések nyomán születő döntések újabb megtámadása) megtévesztő, hiszen azt mutatja meg, hogy a teljes népességen belül ugyan alacsony a jogorvoslattal élők aránya, de azon kevesek, akik elszánják magukat a jogorvoslatra (fellebbeznek), azok inkább hajlandóak tovább is vinni az ügyüket a második fórum elé is. (Bár még közülük is 75-80%-ban lemorzsolódnak, feltehetően a bírósághoz fordulás nehézségei miatt). Tehát a másodfokú döntéssel szemben közigazgatási pert indítók számára vonatkozó adat annak a 0,5%-os adatnak a 20-25%-át jelenti, akik az elsőfokú döntéssel szemben

fellebbeztek – ez nagyon kicsi százalékot jelent az összes közigazgatási eljárás tükrében. Emiatt álláspontunk szerint félrevezető a módosítást azzal indokolni, hogy a másodfokú döntéseket – szemben a fellebbezések számával – milyen nagy arányban támadták meg.

3. Álláspontunk szerint az meglehetősen relatív, hogy a 0,5%-os fellebbezési arány vagy a másodfokú döntésekhez kapcsolódó 20%-os bírósági felülvizsgálati arány kevésnek vagy soknak számít-e. Például, a meglévő adatok szerint a vármegyei kormányhivatalok és járási hivatalaik összes elsőfokú hatósági döntésével kapcsolatban 2018-ban csak 0,23%-os volt a jogorvoslati arány, ez viszont számszerűen 33.972 fellebbezést jelentett, ami jelentős mennyiségű jogorvoslatot jelent.
4. A módosítás nem feltétlenül jár a jogorvoslathoz való hozzájutással. Amennyiben a jogalkotó szerint a 0,5%-os fellebbezési arány alacsony, nem logikus a fellebbezés lehetőségének megszüntetését azzal indokolni, hogy arra a mielőbbi jogerős döntés érdekében van szükség. Hiszen ebből az következik, hogy az ügyek 99,5%-ában nem fellebbeztek az ügyfelek az elsőfokú döntéssel szemben, és ezek az ügyek a fellebbezési idő leteltével véglegessé váltak. Emiatt a másodfok kiiktatása nem változtat érdemben a közigazgatási eljárások hosszán, főleg, ha ezáltal a köztudottan hosszas bírósági felülvizsgálat válik főszabállyá.
5. Vitatható az az érvelés is, ami szerint a fellebbezés problémásan működött amiatt, hogy a hatóság és az ügyfelek egységes eljárásként tekintettek a kétfokú eljárásra és ezért a tényállás tisztázására gyakran a másodfokú eljárásban került sor. Ha ez valóban így volt, akkor a hiba nem másodfokon, hanem elsőfokon keresendő, hiszen ez azt jelenti, hogy az elsőfokú hatóságok nem tettek eleget a tényállás feltárására vonatkozó kötelezettségüknek. Másrészt, egy ilyen helyzet éppen a kétfokú közigazgatási eljárás megtartását igényelné: a közigazgatási perben a bíróság feladata a jogsértésekkel szembeni jogvédelem, emiatt fontos, hogy alapvetően olyan ügyek kerüljenek elé, amelyekben a tényállás tisztázott és csak jogkérdésben kell dönten.
6. A szervezeti összefüggések miatti elfoglaltsággal kapcsolatos érveknek természetesen lehetnek reális alapjai, de ez nem indokolja, hogy erre a közigazgatás rendszerén kívüli megoldást kell találni. Például a közigazgatáson belül felállíthatóak lettek volna független fellebbezési bizottságok vagy tanácsok. Ez már csak azért is megfontolandó lett volna, mert a bíróságok nem értenek a közigazgatáshoz, mint szakigazgatáshoz.
7. Ez azért is lényeges kérdés a módosítással kapcsolatban, mert a közigazgatási eljárás egyfokúvá tételével a jogalkotó voltaképpen megszüntette a közigazgatáson belüli kérelemre induló jogorvoslat lehetőségét, miközben a közigazgatási hatóságok sokkal nagyobb tapasztalattal és tudással bírnak a technikai, szakmai kérdéseket illetően, mint a bíróságok. A kormányzati anyag is téved, amikor azt állítja, hogy a hatáskörrelvonás miatt nem tudja betölteni a funkcióját a fellebbezés, hiszen – ellentétben a bírósági felülvizsgálattal – a fellebbezés jóval szélesebb körben adott lehetőséget a másodfokú szervnek.

8. Ahogy azt fentebb is kiemeltük, különösen jelentős az a különbség a két jogorvoslati forma között a fellebbezés javára, hogy míg közigazgatási perben csak jogszabálysértésre hivatkozhat a jogsértett polgár, addig a fellebbezés jog- és érdeksérelem esetén is megoldást kínált. A másodfokú hatóság így az adott ügyben újból elvégezhetette a tényállás vizsgálatát, felülmérlegelhetett, méltányosabb lehetett az elsőfokú szervnél, összességében sokkal szélesebb körben teljesíthetett jogorvoslati funkciót.
9. Végül, a témában született kutatások még a jogalkotó által hivatkozott statisztikai adatokat is megcáfolták, ezek alapján például 2016 I. félévében a járási hivatali ügyek kapcsán a másodfokú határozatok csupán 4,86%-ával szemben kezdeményeztek bírósági felülvizsgálatot az ügyfelek, a megyei kormányhivatali ügyek másodfokú határozataival szemben pedig 9,78%-ot mutatott a közigazgatási perek aránya. Ugyanez a kutatás azt találta, hogy 2018 I. félévében a járási hivatalok másodfokú döntéseivel szemben 6,99%-os volt a bírósági felülvizsgálatok aránya. Mint látható, ezek az értékek jelentősen elmaradnak a módosítás indokolásában szereplő 20%-os aránytól és arra utalnak, hogy a kétfokú eljárásokban egyáltalán nem volt gyakori a másodfokú döntések bíróság előtti megtámadása.
10. Fontos emlékeztetni arra is, hogy ezek az arányok számos ügycsoportra összesítetten vonatkoznak, így egyes, általunk vizsgált ügyekben feltűnően magasabb értéket ért el az elsőfokú döntésekkel szembeni fellebbezés aránya. Például a rendelkezésünkre álló adatokból az látszik, hogy országos szinten a fogyatékosági támogatás tárgyában született elsőfokú határozatok 10%-a ellen nyújtottak be fellebbezést 2018-ban és 2019-ben is. A megváltozott munkaképességűek ellátása esetén ez az országos százalékos arány 6% volt. Bár elsőre ez sem tűnik jelentősen nagyobb aránynak, azonban a teljes kép érdekében érdemes szem előtt tartani, hogy vannak olyan ügyek – amelyek ráadásul rendkívül kiszolgáltatott embereket érintenek –, amelyekben a módosítást megelőzően jobban kihasználták az ügyfelek a fellebbezés lehetőségét, mint általában az összes hatósági ügy kapcsán.
11. Végül, talán a legfontosabb szempont: az alapvető kérdés mégiscsak az, hogy mi a jogorvoslat funkciója. Ha szigorúan véve a döntés törvényességének a biztosítása, akkor valóban elégséges lehet a bírósági felülvizsgálat. Azonban álláspontunk szerint a jogorvoslat funkciója ennél jóval tágabb: az is, hogy ugyanazt az ügyet egy másik közigazgatási ügyekben jártas döntéshozó is megvizsgálja, újra mérlegelje, az ügyfél érdeksérelmét is vizsgálja. Ha ez így van, akkor a szűkebb körű törvényességi szempontú felülvizsgálat indokolatlanul szűkre szabja a jogorvoslati lehetőségeket, amelyeket a korábbi fellebbezés lehetővé tett.

III. A jó közigazgatás és a jogorvoslathoz való jog kérdései

A közigazgatási eljárás egyfokúvá tétele alapvető változást hozott a jogorvoslatok tekintetében: a jogorvoslat lehetősége a közigazgatáson kívülre került, azt csak a nyolc kijelölt törvényszék útján lehet érvényesíteni, méghozzá a fellebbezéshez képest sokkal kötöttebb

eljárásban. Mindez kérdéseket vet fel azzal kapcsolatban, hogy egy ilyen drasztikus változtatás szolgálhatja-e egy hatékonyabb, jobb közigazgatás kiépítését, és hogy vajon milyen hatással bír a jogorvoslathoz való jog érvényesülésére.

Az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának a jó közigazgatásról szóló ajánlása egyfajta közös európai elvrendszert fogalmaz meg, melynek mentén a jó közigazgatás értelmezhető. Az ehhez tartozó függelék – az ún. Jó Közigazgatás Kódexe – szerint a közigazgatási döntésekkel szemben főszabály szerint közvetlen jogorvoslatot kell biztosítani, a bírósági felülvizsgálat ahhoz képest másodlagos, - de alkotmányos okokból garanciális jelentőségű - lehetőség. A Kódex azt is rendezi, hogy a közigazgatási jogorvoslat igénybevételének meg kell előznie a bírósági felülvizsgálatot. Mivel Magyarországon alkotmányos okokból kötelező biztosítani a bírósági felülvizsgálatot a közigazgatási döntések esetében, ezért a Kódex a bírósági felülvizsgálat kivételességére vonatkozó ajánlását úgy lehet értelmezni, hogy a közvetlen, vagyis közigazgatáson belüli jogorvoslatnak kell elsődlegesnek lennie, és annak kimerítését követően javasolt a bírósági felülvizsgálat biztosítása.

Természetesen, mivel ajánlásról van szó, ennek nincs jogi kötőereje, így számos európai országban létezik és megfelelően működik egyfokú közigazgatási rendszer. Ehhez azonban arra van szükség, hogy a fórumrendszer, az eljárásrend és számtalan egyéb tényező oly módon illeszkedjen a társadalom és az érintett ügytípusok sajátosságaihoz, hogy az egyfokú rendszer ne gátolja az ügyfeleket abban, hogy jogorvoslattal éljenek. A fent részletezett adatok alapján úgy tűnik, ez nem teljesül Magyarországon, különösen a sérülékeny társadalmi csoportokba tartozó embereket érintő ügyek esetében.

A jogorvoslathoz való jog alapjog, amit regionális egyezményeink – így az Emberi Jogok Európai Egyezményének (a továbbiakban: EJE) 13. cikke és az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikke –, valamint az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése is garantál.

A nemzetközi jogi dokumentumok alapvetően nem határozzák meg, hogy a jogorvoslatot milyen formában kell biztosítani, ahogy az sem követelmény, hogy a jogorvoslat mindenképpen többfokú legyen. A legfontosabb, hogy a jogorvoslat hatékony legyen mind a szabályozás, mind a gyakorlati érvényesülés szintjén. A hatékonyság követelményéből az is következik, hogy egyes ügyek konkrét körülményeitől is függ, hogy milyen jogorvoslati forma lesz megfelelő. Az EJE 13. cikkével kapcsolatban kidolgoztak néhány alapelvet, ami támpontot nyújt annak megállapításához, hogy a jogorvoslat hatékony-e vagy sem. Eszerint a hatékony jogorvoslat elérhető, képes orvosolni a kérelmező sérelmét és észszerű kilátásokat kínál a sikerre vonatkozóan.

Az Alkotmánybíróság többször is foglalkozott a jogorvoslathoz való jog követelményeivel. Az Alkotmánybíróság értelmezésében a jogorvoslatnak ténylegesnek és hatékornak kell lennie, így nem csak abban az esetben állapítható meg az alapjog sérelme, ha a jogorvoslat lehetősége teljesen kizárt, hanem akkor is, ha a jogszabályban egyébként biztosított jogorvoslat más okból nem tud ténylegesen és hatékornan érvényesülni. Emellett lényeges, hogy a jogorvoslat fogalmilag és szubsztanciálisan tartalmazza a jogsérelem orvosolhatóságát.

A közigazgatási döntésekkel kapcsolatban a jogorvoslathoz való jog kiegészül a bírósághoz fordulás jogával, amit a XXVIII. cikk (1) bekezdése deklarál. Az Alaptörvény alapján tehát a közigazgatási döntésekkel szemben nem elég az ugyanazon szerven belüli magasabb fórumhoz fordulás lehetőségével jogorvoslatot biztosítani fellebbezés útján, de a bírósági felülvizsgálatot is biztosítani kell. Az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján ennek megfelel a bíróság előtti megtámadás lehetőségének biztosítása az egyfokú közigazgatási eljárást követően, hiszen ez kielégíti mind a jogorvoslathoz való jogot, mind a bírósághoz fordulás jogát.

Fontos azonban, hogy a fellebbezésnek és a közigazgatási pernek eltérő a funkciója és ehhez igazodóan a felülvizsgálati jogkör terjedelme is különbözik. A fellebbezés funkciója az önkorrekción, a jogvédelem és a bírósági szervezetrendszer tehermentesítése. Az önkorrekción abban nyilvánul meg, hogy a fellebbezés nyomán a közigazgatási szervezetrendszernek lehetősége nyílik arra, hogy az általa vétett hibát orvosolja. A jogvédelmi funkció magában foglalja mind a szubjektív, mind az objektív jogvédelem megvalósítását. A szubjektív jogvédelem azt jelenti, hogy az ügyfelet ért jog-, illetve érdeksérelmet orvosolni kell. Az objektív jogvédelem esetén a hangsúly nem az ügyfelen van, hanem magán a jogrendszeren, vagyis ez esetben az a cél, hogy a jogrendszerbe ne kerüljenek hibás, jogsértő közigazgatási döntések. Ez a fellebbezés során azzal valósul meg, hogy a másodfokú szerv nincs kötve a fellebbezési kérelemhez, ezáltal a tárgyi jogrend védelmében is intézkedhet, akár az ügyfél akaratával szemben is. A tehermentesítési funkció a bíróságokkal szemben tud megvalósulni, hiszen a kétfokú közigazgatási rendszerben a fellebbezés képes elhárítani a pert azokban az esetekben, amikor a másodfokú szerv döntése orvosolja az ügyfél sérelmeit.

Ezzel szemben a bírósági felülvizsgálat funkciója a szubjektív és az objektív jogvédelem. Emellett nem elhanyagolható a bírósági felülvizsgálat szerepe a hatalommegosztás rendszerében – a közigazgatás bírósági felülvizsgálata a végrehajtó hatalom törvényes működésének biztosítékaként is szolgál.

Fellebbezni csak a megtámadott döntésre vonatkozóan, tartalmilag azzal közvetlenül összefüggő okból, illetve csak a döntésből közvetlenül adódó jog- vagy érdeksérelme hivatkozva lehet [Ákr. 118.§ (1) bekezdés]. Ezzel szemben közigazgatási perben csak a közigazgatási szerv cselekményének a jogszerűsége vitatható [Kp. 4.§ (1) bekezdés]. Lényeges különbség tehát, hogy a fellebbezésre nemcsak jogsértés, hanem az ügyfél érdeksérelme is alapul szolgálhat, vagyis arra abban az esetben is lehetőség van, ha a közigazgatás döntése nem sérti a tárgyi jogot, de az ügyfél érdekét nem megengedhetően csorbitja.

A fellebbezés önkorrekcións funkciójából adódóan a másodfokú szerv felülvizsgálati jogköre teljes, vagyis a fellebbezés tartalmától függetlenül az elsőfokú eljárás egészét és magát a döntést is felülvizsgálhatja. Ennek során a jogszerűségén túl a célszerűség és szakmaiság szempontjait is figyelembe veheti. Ebből következően a másodfokú hatóság pótolhatja az elsőfokú eljárásban elmaradt eljárási cselekményeket, bizonyítási eljárást folytathat le és akár az elsőfokú hatóság mérlegelési jogkörében hozott döntéseit is felülbíráhatja, ha így találja helyesnek.

Ezzel szemben a bíróságnak jóval szűkebb a felülvizsgálati jogköre. Az egyik legfontosabb korlátja, hogy a közigazgatási perben főszabály szerint nem lehet olyan tényre hivatkozni, amely a megelőző eljárás idején fennállt, azonban nem került értékelésre, ami alól szűk a kivételek köre (így például, ha olyan tényről van szó, amire a fél önhibáján kívül nem hivatkozott). Mint már említettük, a döntés megváltoztatására egyfokú közigazgatási eljárás esetén főszabály szerint nincs lehetőség, ha mégis, akkor sem változtathatóak meg a méltányosság jogkörében, valamint a mérlegelési jogkörben született döntések.

Mindezekből látszik, hogy a fellebbezés és a közigazgatási per eltérő funkciója és az ebből következő különböző felülvizsgálati jogkör alapvetően kihat a jogvédelem szintjére. A közigazgatás bírósági felülvizsgálata garanciális jelentőségű a hatalommegosztás szempontjából, és a függetlenségre vonatkozó biztosítékai miatt fontos eszköze a szubjektív és az objektív jogvédelemnek is. Ugyanakkor a fellebbezés könnyebben hozzáférhető és sokkal rugalmasabb jogorvoslati lehetőség az ügyfelek számára, amelyben a jogszerűségeken kívül a közigazgatás egyéb szempontjainak érvényesítésére is sor kerülhet. Éppen emiatt a közigazgatási per jóllehet ellensúlyozni tudja a fellebbezés gyengeségeit – így például az elsőfokú és a másodfokú közigazgatási szervek közötti szervezeti összefüggésekkel kapcsolatos aggályokat –, de azt nem pótolhatja.

A kutatás adataiból látszik, hogy a jelenlegi, egyfokú közigazgatási eljárás elvi szinten megfelel ugyan a nemzetközi standardeknek és az alkotmányos követelményeknek, a gyakorlatban azonban súlyosan romlott az ügyfelek jogvédelmének szintje.

IV. A jogorvoslatok drasztikus visszaesése az adatok tükrében

Alább a TASZ adatigénylései nyomán kapott adatok elemzését mutatjuk be. Az adatokat mellékletben csatoljuk az elemzéshez.

a. A megyei kormányhivatalok és járási hivatalaik

A vármegyei kormányhivatalok és járási hivatalaik elsőfokú határozataihoz kapcsolódó jogorvoslati arány valamennyi vármegyében csökkent 2021-ben (ld. 1. sz. melléklet). A legkisebb mértékű változás Pest vármegyében történt, 2018-hoz képest 49%-os, 2019-hez mérten 1%-os visszaesés tapasztalható. A legnagyobb mértékű csökkenés Bács-Kiskun vármegyében figyelhető meg, ahol 2018-hoz és 2019-hez képest is 90%-kal csökkent a jogorvoslati arány. Emellett 80% körüli csökkenés észlelhető mind 2018-hoz, mind 2019-hez mérten Jász-Nagykun-Szolnok (-84%; -84%), Tolna (-85%; -83%), Baranya (-82%; -81%), Heves (-81%; -80%) és Zala (-82%; -78%) vármegyében. A csökkenés további hat vármegyében haladja meg a 70%-ot 2018-hoz és 2019-hez képest is.

Ezekből az adatokból tisztán látható, hogy a módosítást követően országszerte jelentősen csökkentek a jogorvoslati arányok a kormányhivatalokhoz és a járási hivatalokhoz tartozó elsőfokú hatósági ügyekben: gyakran 80-90%-os a visszaesés.

b. Gyámhivatali ügyek

A gyámhivatali ügyeket illetően szintén minden vármegyében csökkent a jogorvoslati arány (ld. 2. sz. melléklet). A legkisebb mértékű változás Nógrádban figyelhető meg, de 2019-hez képest még ott is elérte a 34%-os csökkenést, míg 2018-hoz mérten a csökkenés 9% volt. Nyolcvan százalék körüli értékeket kaptunk Fejér (-86%; -83%), Pest (-83%; -85%), Jász-Nagykun-Szolnok (-81%; -83%), Győr-Moson-Sopron (-80%; -82%) Zala (-81%; -82%), Békés (-82%; -82%) és Veszprém (-85%; -78%) vármegyében is, mind a 2018-as, mind a 2019-es évi jogorvoslati arányhoz képest. Heves vármegyét – ahonnan nem kaptunk ilyen adatot – és Komárom-Esztergom vármegyét – ahol 2019-hez képest csak 41%-os csökkenés történt – leszámítva az összes többi vármegyében elérte a csökkenés mértéke a 60%-ot.

Mielőtt rátérünk az egyes gyámhivatali ügyekkel kapcsolatos adatok részletezésére, fontos megjegyezni, hogy általánosságban ezekben az ügyekben már a módosítást megelőzően alacsony volt a jogorvoslati arány. Emiatt azt tapasztaltuk, hogy a módosítás óta több vármegyében is nullára csökkent a jogorvoslatok száma. Bár első látásra nem tűnik drasztikus változásnak, ha a jogorvoslati arány 1%-ról – vagy annál is kisebb értékről – 0%-ra csökken, azonban álláspontunk szerint aggodalomra ad okot, ha a jogorvoslatok gyakorlatilag megszűnnek. E mögött feltehetően nem az áll, hogy 2020. március 1. óta csak hibátlan döntések születtek, amikkel szemben nem voltak kifogásai az ügyfeleknek. Ezek a döntések jelentősen beavatkoznak az ügyfelek családi életébe és érintik az önrendelkezéshez való jogukat is, emiatt aggodalomra ad okot, ha a jogorvoslatok hiánya miatt nem kerülnek felszínre a döntések hibái. Az egyes gyámhivatali ügyek (ld. a 3. melléklet adatait):

i) Gyermeckiemelési döntések (ideiglenes hatályú elhelyezés, nevelésbe vétel és nevelésbe vétel felülvizsgálata)

Ideiglenes hatályú elhelyezésre és nevelésbe vételre akkor kerül sor, ha a gyermek családi környezete veszélyezteti a fejlődését. Ilyen esetben a gyermeket nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban helyezik el. A nevelésbe vételt évente felül kell vizsgálni, melynek során a hatóságnak meg kell győződnie arról, hogy a gyermek továbbra sem hazagondozható.

Az adatigénylésünkre kapott válaszokból az látszik, hogy az ideiglenes hatályú elhelyezésről szóló döntésekkel szembeni jogorvoslatok száma nullára csökkent Veszprém vármegyében. Itt a módosítás előtt 2018-ban 2%-os, 2019-ben pedig 1%-os volt a jogorvoslati arány, ami tehát 2021-re teljesen lenullázódott. Emellett jelentős változás figyelhető meg Hajdú-Bihar vármegyében, ahol 2018-hoz képest 76%-kal, míg 2019-hez képest 89%-kal csökkent a jogorvoslati arány. Emellett kiemелendő még a Győr-Moson-Sopron vármegye (2018-hoz képest -73%), és Békés vármegye (2019-hez képest -61%).

A nevelésbe vétel tárgyában hozott határozatokkal szembeni jogorvoslatok száma nullára csökkent Békés, Győr-Moson-Sopron és Komárom-Esztergom vármegyében is. Békés és Győr-Moson-Sopron vármegyében a módosítás előtt 1-2%-os volt a jogorvoslati arány. Komárom-Esztergom vármegyében viszont ennél jelentősebb, 2018-ban 19%-os volt a jogorvoslati arány

és 2019-ben is még 5% feletti értéket mutatott. Ezen kívül jelentős a 2018-as jogorvoslati arányhoz mért 77%-os, illetve a 2019-es arányhoz mért 90%-os csökkenés Hajdú-Bihar vármegyében, és megemlítendő Vas (-74%, -56%) és Heves (-53%, -69%) vármegye is.

A nevelésbe vétel felülvizsgálata kapcsán a legjelentősebb mértékű csökkenés a jogorvoslati arányban Szabolcs-Szatmár-Bereg (-90%; -88%), Veszprém (-70%; -75%) valamint Hajdú-Bihar (-68%; -64%) vármegyékben történt. Emellett nullára csökkent a jogorvoslatok száma Heves vármegyében, ahol 2018-ban 1%-os, 2019-ben pedig 0,2%-os jogorvoslati arány volt megfigyelhető.

Nem véletlenül választottuk vizsgálatunk fókuszának éppen a gyermekkiemelések ügycsoportját. Ugyanis ez egy nagyon drasztikus beavatkozás a családok, szülők és gyermekeik magánéletébe, családi együttéléshez való alapjogába, mégis nagyon gyakran, különösebb hatósági indoklás nélkül megtörténik, alapvetően mérlegelési jogkörben eldöntve a kérdést, hogy egy gyermeket mennyire veszélyeztet az otthoni környezete. Így extrém jelentősége van annak, hogy egy ilyen, mérlegelés során hozott döntést fellebbezés esetén egy feljebbi hatóság újravizsgálhat-e, felülmérlegelhet-e, vagy ez a valódi jogorvoslati lehetőség teljesen elvész. Hiszen a közigazgatási bíróság akkor sem dönthet másképp a gyermek kiemelése kapcsán, ha nem ért egyet a gyermek kiemelésével, ha a hatóság konkrét jogszabálysértést nem követ el. Ezt a TASZ peres ügyeiben tapasztaljuk is.

Így tehát a gyermekkiemelések kapcsán a fellebbezés megszűnésével elveszett az ügyfelek valódi jogorvoslati lehetősége, hiszen a mérlegelési jogkörben hozott döntések felülmérlegelésére, érdeksérelemre vagy méltányosságra alapított jogorvoslati kérelmeire már nem kerülhet sor.

ii) Gondnokrendelés és gondnok felmentése

Gondnokrendelésre akkor kerül sor, ha a bíróság valakit gondnokság alá helyezett. Ilyenkor az érintett elveszti a cselekvőképességét, és helyette a kirendelt gondnoka dönt az őt érintő kérdésekben. A gondnok felmentésére akkor kerül sor, ha a gondnok nem látja el megfelelően ezt a feladatát.

A gondnokrendeléshez, illetve a gondnok felmentéséhez kapcsolódó jogorvoslatok száma több vármegyében is nullára csökkent. Ilyen a gondnokrendelést illetően Hajdú-Bihar, Szabolcs-Szatmár-Bereg és Veszprém vármegye, a felmentés kapcsán pedig Békés vármegye emelhető ki. Jellemzően a módosítást megelőzően is elenyésző, 1%-os vagy az alatti volt a jogorvoslati arány ezekben a vármegyékben, ami számszerűsítve sem jelentett nagy mennyiségű fellebbezést. Ugyanakkor – mint arra a korábbiakban utaltunk –, ha a gyakorlatban teljesen megszűnik a jogorvoslatok száma, az mindenképpen aggodalomra ad okot. A jelenség háttere épp az lehet, hogy azok, akik részére gondnokot rendelnek – akik jellemzően fogyatékossgal élő emberek – már a módosítás előtt is nehezen tudták érvényesíteni a jogukat, amit teljességgel ellehetetlenített a fellebbezés lehetőségének megszüntetése.

A gondnokrendelés és felmentés kérdését is azért emeltük ki, mert egy bagatellnek tűnő, mégis nagyon jelentős kérdésben mutat rá a jogorvoslati lehetőségek leromlására/ elveszésére. Ugyanis a gondnokkal rendelkező emberek különösen sérülékeny helyzetben vannak, és teljes mértékben a gondnokaiknak vannak kiszolgáltatva. Alapvető döntéseiket gondokaik hozzák, tőle függ, hogy hol élnek, mivel telnek a napjaik, kapcsolatot tarthatnak-e a családjukkal, házasodhatnak-e. Az ilyen súlyú kérdések miatt annak is különös jelentősége van, hogy egy velük szemben pl. ellenséges gondnok leváltására, és egy valóban bizalmi személy megbízására mennyi esélyük van. Azzal, hogy nem áll rendelkezésre immár a fellebbezés lehetősége, így nem tudnak már azokra a lényegi szempontokra hivatkozni, amelyek egy ilyen kérdésben felmerülnek (miért nem bízik a jelenlegi gondnokában, miért szeretne másik gondnokot), hanem csak és kizárólag a jogszabálysértő gondnokrendelés ellen léphetnek fel. **Ezzel a fogyatékossgal élő, kiszolgáltatott személyek életét alapvetően meghatározó kérdésben is lényegében elveszett a jogorvoslati lehetőség.**

c. Szociális ellátások

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerőpiaci helyzetű aktív korú személyek és családjaik részére nyújtott támogatás. Az egyik típusa az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás, a másik a foglalkoztatást helyettesítő támogatás.

Az aktív korúak ellátása tárgyában született döntések elleni jogorvoslatok aránya valamennyi vármegyében csökkent, mégpedig jellemzően 70-80%-kal (ld. 4. sz. melléklet) A legkisebb mértékű csökkenés Komárom-Esztergom vármegyében figyelhető meg, ahol a 2018-as arányhoz képest 6%-os, a 2019-es arányhoz képest pedig 60%-os változás figyelhető meg. A legnagyobb csökkenés Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében történt, ahol 2018-hoz és 2019-hez képest is 95%-os a változás. Kiemelendő még Heves vármegye (-87%; -88%), Hajdú-Bihar vármegye (-88%; -87%), valamint Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye (-86%; -89%) és Budapest (-87%; -86%). A jogorvoslatok száma nullára csökkent Csongrád-Csanád, Fejér és Vas vármegyében, amelyekre a módosítást megelőzően 1% alatti jogorvoslati arány volt jellemző.

A gyermekek otthongondozási díja 2019-től érhető el azon szülők számára, akik súlyos fogyatékossgból vagy tartós betegségből eredően önellátásra képtelen gyermekükről gondoskodnak. A jogorvoslati arány 2021-ben a 2019-es adatokhoz mérten Pest és Borsod-Abaúj-Zemplén megyében csökkent a leglátványosabban, 95%-kal, illetve 92%-kal. A módosítást követően számos vármegyében nullára csökkent a jogorvoslatok száma, így Baranya, Békés, Fejér, Nógrád, Somogy, Tolna, Vas, Veszprém és Zala vármegyében. Ezekben a vármegyékben a módosítást megelőzően 0,4-3% közötti volt a jogorvoslati arány. Egyetlen vármegyében nőtt a jogorvoslati arány, mégpedig Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 0,3%-kal. Mindenhol máshol – Budapestet leszámítva – jellemzően 70-80% körüli csökkenés tapasztalható az eljárás egyfokúvá válása óta.

Az ápolási díj a súlyos fogyatékosága vagy betegsége miatt tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Az e tárgyban született hatósági döntésekkel kapcsolatban a közigazgatási eljárás egyfokúvá válását követően néhány vármegyében nőtt a jogorvoslati arány: 2018-hoz képest Békés vármegyében 22%-kal, Komárom-Esztergom vármegyében 4%-kal, 2019-hez képest Pest vármegyében szintén 4%-kal. Emellett azonban magas, 80% feletti csökkenés figyelhető meg Tolna (-80%; -83%), Csongrád-Csanád (-88%; -93%), Hajdú-Bihar (-86%; -88%), Somogy (-71%; -89%) és Szabolcs-Szatmár-Bereg (-78%; -87%) vármegyében. Ráadásul több vármegyében, ahol a módosítást megelőzően 0,5-4% közötti volt a jogorvoslati arány, nullára csökkent a jogorvoslatok száma 2021-ben. Ilyen Fejér, Heves, Győr-Moson-Sopron, Nógrád és Veszprém vármegye.

d. Fogyatékosági támogatás és megváltozott munkaképességűek ellátása

A fogyatékosági támogatásra a súlyosan fogyatékos nagykorú személyek jogosultak. Az erről szóló döntésekkel szembeni jogorvoslati arány nőtt Csongrád-Csanád (52%; 68%), Jász-Nagykun-Szolnok (2019-hez képest 45%-kal), Komárom-Esztergom (2018-hoz képest 43%-kal) és Nógrád (2018-hoz képest 60%-kal) vármegyében. Ezzel szemben 95%-kal csökkent Vas vármegyében, 90%-kal Tolnában és jelentős csökkenést mutatott Baranya (-89%; 89%), Zala (-85%; -80%) és Veszprém (-75%; -71%) vármegyében is, valamint Budapesten (-82%; -79%) (ld. erről az 5. sz. mellékletet)

Megváltozott munkaképességűek ellátásaira a 15. életévüket betöltött, 60%-os vagy kisebb mértékű egészségi állapotú személyek jogosultak. Az ellátásokon belül a rokkantsági ellátásra és a rehabilitációs ellátásra vonatkozó adatokat vizsgáltuk. Az ezekkel kapcsolatos döntésekkel szembeni jogorvoslati arány az összes vármegyében csökkent a módosítást követően. A legkisebb mértékű változás Komárom-Esztergom vármegyében következett be (-25%; -44%). Ezen kívül valamennyi vármegyében 50% feletti csökkenés figyelhető meg. A legjelentősebb változás Somogy (-82%; -75%), Bács-Kiskun (-81%; -72%), Baranya (-79%) Tolna (-84%; -71%) és Fejér (-75%; -79%) vármegyében történt.

e. A közigazgatási hatóság önkorrekciós lehetősége

Az Ákr. 115. § (1) és (2) bekezdései valamelyest pótolni hivatottak a fellebbezést, illetve önkorrekciós mechanizmusként szolgálnak azzal, hogy lehetőséget biztosítanak az elsőfokú hatóságnak, hogy a döntése ellen benyújtott keresetlevél alapján módosítsa vagy visszavonja a jogszabálysértő – illetve szűk körben a nem jogszabálysértő – döntését. Ez akár a közigazgatási per elkerülését is eredményezheti, ha az ügyfél elégedett a hatóság intézkedésével.

A gyámhivatali összes üggyel kapcsolatban meglévő adatok alapján megnéztük az Ákr. 115. § (1) és (2) bekezdései által biztosított önkorrekciós mechanizmus kihasználtságát. Elmondható, hogy a hatóságok ritkán élnek ezzel a lehetőséggel. Arra vonatkozóan nem rendelkezünk adatokkal, hogy a beérkezett keresetlevelek számához mérten milyen arányban módosították vagy vonták vissza a hatóságok a döntéseiket. Az viszont látszik, hogy sokszor egyetlen ilyen

intézkedést sem tesz a hatóság, vagy ha igen, akkor jellemzően 10 alatti az ilyen intézkedések száma. Nyilvánvaló, hogy az önkorrekciónak biztosítása nem lehet jó alternatívája a kétfokú rendszernek.

V. Konklúziók

Bár a közigazgatási eljárás egyfokúvá válásával a jogorvoslat hivatalosan továbbra is biztosított a bíróságokon, azonban a bemutatott adatokból egyértelműen látszik, hogy annak gyakorlati érvényesítése nehézségekbe ütközik, vagy egyáltalán nem történik meg. Emiatt megállapítható a jogorvoslathoz való jog súlyos sérelme.

Az itt elemzett adatok alapján jelentősen romlott a jogorvoslatok aránya a vármegyei kormányhivatalok és járási hivatalaik elsőfokú hatósági döntéseivel szemben általában, és a sérülékeny csoportok szempontjából legfontosabb ügycsoportok tekintetében is.

Álláspontunk szerint a jogorvoslati arány csökkenése mögött az az ok áll, hogy magához a jogorvoslathoz való hozzáférhetőség romlott drasztikusan a fellebbezés lehetőségének megvonásával. Ez különösen hátrányosan érinti a társadalom sérülékeny csoportjait, akik már az elsőfokú eljárásban is gyenge érdekérvényesítő képességgel rendelkeznek.

Ez egyértelműen megmutatkozik abban, hogy több ügycsoportban effektíve lenullázódott, megszűnt a jogorvoslatok száma. Mindez egyrészt fokozza ezeknek az embereknek a sérülékenységet azáltal, hogy gátat emel a jogaik érvényesítése elé, másrészt teret enged a jogsértő vagy rossz közigazgatási döntéseknek azzal, hogy a jogorvoslati hajlandóság csökkenése miatt ezek a döntések nem kerülnek vitatásra.

Emiatt az a konklúziónk, hogy a módosítás következtében olyannyira romlott a jogorvoslathoz való hozzáférés, hogy lényegében elveszett bizonyos ügycsoportokban a polgárok jogorvoslathoz való joga.

Összességében elmondható, hogy a járási hivatalok előtti közigazgatási eljárás egyfokúvá tételével drasztikusan romlott a jogorvoslathoz való hozzáférhetőség, különösen a sérülékeny társadalmi csoportok körében. A jogalkotónak kötelessége lenne, hogy felmérje jogalkotásának hatását. Ha ezt megtenné, egyértelművé válna számára, hogy a jó közigazgatás és a jogorvoslathoz való jog biztosítása érdekében a jelenlegi rendszer módosítására van szükség.

Mellékletek:

1. számú melléklet

2. 3. 4. 5.		2018	2019	2020/I.	2020/II.	2021	2021-es változás 2018- hoz képest	2021-es változás 2019- hez képest
Bács-Kiskun	összes	1 284 330	1 310 327	225 399	1 021 192	1 291 001		
	fellebbezés/ felülvizsgálat	1 816	1 694	395	383	180		
	jogorvoslati arány	0,141%	0,129%	0,175%	0,038%	0,01%	-90,14%	-89,22%
Baranya	összes	663 948	699 301	110 500	590 624	717 177		
	fellebbezés/ felülvizsgálat	1 884	1 855	333	542	370		
	jogorvoslati arány	0,284%	0,265%	0,301%	0,092%	0,05%	-81,82%	-80,55%
Borsod- Abaúj- Zemplén megye	összes	1 490 665	1 477 860	295 845	1 115 978	1 362 228		
	fellebbezés/ felülvizsgálat	3 687	4 152	491	741	858		
	jogorvoslati arány	0,247%	0,281%	0,166%	0,066%	0,06%	-74,53%	-77,58%
Csongrád- Csanád megye	összes	665 246	614 640	109 238	477 069	556 240		
	fellebbezés/ felülvizsgálat	930	1 066	218	257	261		
	jogorvoslati arány	0,140%	0,173%	0,200%	0,054%	0,05%	-66,44%	-72,95%
Fejér	összes	584 295	645 925	146 578	645 713	600 212		
	fellebbezés/ felülvizsgálat	1 038	958	206	157	258		
	jogorvoslati arány	0,178%	0,148%	0,141%	0,024%	0,04%	-75,80%	-71,02%
Hajdú-Bihar megye	összes	1 542 800	1 465 826	223 306	976 678	1 191 896		
	fellebbezés/ felülvizsgálat	4 202	3 751	751	549	883		
	jogorvoslati arány	0,272%	0,256%	0,336%	0,056%	0,07%	-72,80%	-71,05%
Heves	összes	826 438	851 027	128 364	662 609	823 753		
	fellebbezés/ felülvizsgálat	1 657	1 657	215	234	320		
	jogorvoslati arány	0,200%	0,195%	0,167%	0,035%	0,04%	-80,63%	-80,05%
Jász- Nagykun- Szolnok	összes	743 800	623 432	99 118	514 391	613 013		

	fellebbezés/ felülvizsgálat	1 851	1 560	260	165	251		
	jogorvoslati arány	0,249%	0,250%	0,262%	0,032%	0,04%	-83,55%	-83,64%
Komárom- Esztergom	összes	288 681	259 370	46 406	207 286	238 336		
	fellebbezés/ felülvizsgálat	990	816	156	183	203		
	jogorvoslati arány	0,343%	0,315%	0,336%	0,088%	0,09%	-75,16%	-72,93%
Nógrád	összes	8 855	8 401	80 652	368 307	5 932		
	fellebbezés/ felülvizsgálat	31	41	158	179	19		
	jogorvoslati arány	0,350%	0,488%	0,196%	0,049%	0,32%	-8,51%	-34,37%
Pest	összes	3 639 333	3 684 936	614 591	3 160 351	3 634 092		
	fellebbezés/ felülvizsgálat	10 518	5 458	1 677	3 415	5 344		
	jogorvoslati arány	0,289%	0,148%	0,273%	0,108%	0,15%	-49,12%	-0,72%
Somogy	összes	713 750	734 270	164 048	557 366	717 163		
	fellebbezés/ felülvizsgálat	905	899	355	199	232		
	jogorvoslati arány	0,127%	0,122%	0,216%	0,036%	0,03%	-74,49%	-73,58%
Szabolcs- Szatmár- Bereg	összes	774 381	771 265	153 497	834 178	862 866		
	fellebbezés/ felülvizsgálat	1 353	1 335	177	564	567		
	jogorvoslati arány	0,175%	0,173%	0,115%	0,068%	0,07%	-62,39%	-62,04%
Tolna	összes	425 172	403 808	60 883	321 473	445 370		
	fellebbezés/ felülvizsgálat	1 171	976	213	98	179		
	jogorvoslati arány	0,275%	0,242%	0,350%	0,030%	0,04%	-85,41%	-83,37%
Vas	összes	717 645	693 254	64 028	320 140	393 736		
	fellebbezés/ felülvizsgálat	659	568	125	25	48		
	jogorvoslati arány	0,092%	0,082%	0,195%	0,008%	0,01%	-86,72%	-85,12%
Veszprém	összes	735 717	768 141	122 229	655 197	665 385		
	fellebbezés/ felülvizsgálat	917	849	147	314	199		
	jogorvoslati arány	0,125%	0,111%	0,120%	0,048%	0,03%	-76,00%	-72,94%
Zala	összes	611 679	658 083	114 547	500 733	628 156		

	fellebbezés/ felülvizsgálat	874	774	145	125	161		
	jogorvoslati arány	0,143%	0,118%	0,127%	0,025%	0,03%	-82,06%	-78,21%
országosan (meglévő adatok alapján)	összes határozat	14965956	14893026					
	összes fellebbezés	33972	27831					
	jogorvoslati arány	0,23%	0,19%					

2. számú melléklet:

		2018	2019	2020/I.	2020/II.	2021	2021-es változás 2018- hoz képest	2021-es változás 2019- hez képest
Bács-Kiskun	összes	19 636	19 589	3 493	14 094	18 331		
	fellebbezés/ felülvizsgálat	137	133	32	13	48		
	jogorvoslati arány	0,698%	0,679%	0,916%	0,092%	0,26%	-62,47%	-61,43%
Baranya	összes	48 365	45 563	8 003	30 549	28 707		
	fellebbezés/ felülvizsgálat	240	180	21	26	39		
	jogorvoslati arány	0,496%	0,395%	0,262%	0,085%	0,14%	-72,62%	-65,61%
Békés	összes	18 100	16 685	2 017	12 602	14 374		
	fellebbezés/ felülvizsgálat	104	95	21	3	15		
	jogorvoslati arány	0,575%	0,569%	1,041%	0,024%	0,10%	-81,84%	-81,67%
Borsod-Abaúj-Zemplén megye	összes	34 064	35 452	5 380	26 619	30 365		
	fellebbezés/ felülvizsgálat	242	175	49	21	49		
	jogorvoslati arány	0,710%	0,494%	0,911%	0,079%	0,16%	-77,29%	-67,31%
Budapest	összes	30 783	27 118	4 833	19 473	21 846		
	fellebbezés/felülvizsgálat	719	668	194	206	176		
	jogorvoslati arány	2,34%	2,46%	4,01%	1,06%	0,81%	-65,51%	-67,29%
Csongrád-Csanád megye	összes	11 960	8 818	1 304	7 340	8 358		
	fellebbezés/ felülvizsgálat	95	96	38	34	18		
	jogorvoslati arány	0,794%	1,089%	2,914%	0,463%	0,22%	-72,89%	-80,22%
Fejér	összes	12 015	11 918	2 197	9 855	10 422		
	fellebbezés/ felülvizsgálat	211	167	21	20	25		
	jogorvoslati arány	1,756%	1,401%	0,956%	0,203%	0,24%	-86,34%	-82,88%
Győr-Moson-Sopron	összes	10 885	10 754	1 499	7 488	8 273		
	fellebbezés/ felülvizsgálat	167	176	35	37	25		
	jogorvoslati arány	1,534%	1,637%	2,335%	0,494%	0,30%	-80,30%	-81,54%

Hajdú-Bihar megye	összes	19 384	19 016	3 334	14 136	16 555		
	fellebbezés/ felülvizsgálat	113	116	25	15	27		
	jogorvoslati arány	0,583%	0,610%	0,750%	0,106%	0,16%	-72,02%	-73,26%
Jász-Nagykun-Szolnok	összes	54 839	50 505	13 476	32 794	37 825		
	fellebbezés/ felülvizsgálat	231	244	26	15	31		
	jogorvoslati arány	0,421%	0,483%	0,193%	0,046%	0,08%	-80,54%	-83,04%
Komárom-Esztergom	összes	7 744	7 980	1 560	6 434	8 042		
	fellebbezés/ felülvizsgálat	73	44	23	4	26		
	jogorvoslati arány	0,943%	0,551%	1,474%	0,062%	0,32%	-65,70%	-41,36%
Nógrád	összes	8 855	8 401	1 140	5 848	5 932		
	fellebbezés/ felülvizsgálat	31	41	9	10	19		
	jogorvoslati arány	0,350%	0,488%	0,789%	0,171%	0,32%	-8,51%	-34,37%
Pest	összes	27 356	27 342	4 113	22 480	26 184		
	fellebbezés/ felülvizsgálat	640	707	101	271	103		
	jogorvoslati arány	2,340%	2,586%	2,456%	1,206%	0,39%	-83,19%	-84,79%
Somogy	összes	51 941	43 118	6 322	32 642	29 752		
	fellebbezés/ felülvizsgálat	208	232	57	25	28		
	jogorvoslati arány	0,400%	0,538%	0,902%	0,077%	0,09%	-76,50%	-82,51%
Szabolcs-Szatmár-Bereg	összes	22 097	21 431	3 636	16 598	18 569		
	fellebbezés/ felülvizsgálat	102	88	31	15	21		
	jogorvoslati arány	0,462%	0,411%	0,853%	0,090%	0,11%	-75,50%	-72,46%
Tolna	összes	14 533	14 109	2 186	10 818	11 277		
	fellebbezés/ felülvizsgálat	135	105	31	30	29		
	jogorvoslati arány	0,929%	0,744%	1,418%	0,277%	0,26%	-72,32%	-65,44%
Vas	összes	9 156	8 698	1 367	6 838	8 069		
	fellebbezés/ felülvizsgálat	132	108	27	18	38		
	jogorvoslati arány	1,442%	1,242%	1,975%	0,263%	0,47%	-67,33%	-62,07%
Veszprém	összes	13 256	12 773	1 945	9 662	11 423		
	fellebbezés/ felülvizsgálat	136	93	21	15	18		

	jogorvoslati arány	1,026%	0,728%	1,080%	0,155%	0,16%	-84,64%	-78,36%
Zala	összes	25 220	23 105	4 019	18 088	18 946		
	fellebbezés/ felülvizsgálat	135	131	38	13	19		
	jogorvoslati arány	0,535%	0,567%	0,946%	0,072%	0,10%	-81,27%	-82,31%

3. számú melléklet:

			2018	2019	2020/I.	2020/I. I.	2021	2021- es változá s 2018- hoz képest	2021- es változá s 2019- hez képest
Bács-Kiskun	Ideiglenes hatályú elhelyezés, nevelésbe vétel, nevelésbe vétel felülvizsgálata	összes	1 044	999	229	817	1 014		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	11	7	6	8	11		
		jogorvoslati arány	1,054%	0,701 %	2,620%	0,979 %	1,08 %	2,96%	54,82%
	Gondnokrendelés	összes	331	454	88	352	452		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	4	6	4	0	1		
		jogorvoslati arány	1,208%	1,322 %	4,545%	0,000 %	0,22 %	- 81,69%	- 83,26%
	Gondnok felmentés	összes	174	219	41	206	236		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	0	0	1	1	3		
		jogorvoslati arány	0,000%	0,000 %	2,439%	0,485 %	1,27 %	---	---
Baranya	Ideiglenes hatályú elhelyezés, nevelésbe vétel, nevelésbe vétel felülvizsgálata	összes	1 126	1 038	302	868	947		
		fellebbezés/ kig per	17	11	2	4	6		
		jogorvoslati arány	1,510%	1,060 %	0,662%	0,461 %	0,63 %	- 58,03%	- 40,21%
	Gondnokrendelés	összes	252	247	55	194	233		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	0	1	2	2	1		
		jogorvoslati arány	0,000%	0,405 %	3,636%	1,031 %	0,43 %	---	6,01%
	Gondnok felmentés	összes	238	223	40	196	209		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	1	0	1	0	0		

		jogorvoslati arány	0,420%	0,000 %	2,500%	0,000 %	0,00 %	- 100,00 %	---
Békés	Ideiglenes hatályú elhelyezés	összes	138	133	30	120	115		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	3	6	1	1	2		
		jogorvoslati arány	2,174%	4,511 %	3,333%	0,833 %	1,74 %	- 20,00%	- 61,45%
	Nevelésbe vétel	összes	404	363	68	229	290		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	6	5	1	0	0		
		jogorvoslati arány	1,485%	1,377 %	1,471%	0,000 %	0,00 %	- 100,00 %	- 100,00 %
	Nevelésbe vétel felülvizsgálata	összes	690	751	135	584	691		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	4	3	1	0	4		
		jogorvoslati arány	0,580%	0,399 %	0,741%	0,000 %	0,58 %	-0,14%	44,91%
	Gondnokrendel és	összes	230	291	50	177	295		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	2	0	0	0	1		
		jogorvoslati arány	0,870%	0,000 %	0,000%	0,000 %	0,34 %	- 61,02%	---
	Gondnok felmentés	összes	156	235	57	151	257		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	2	1	0	0	0		
		jogorvoslati arány	1,282%	0,426 %	0,000%	0,000 %	0,00 %	- 100,00 %	- 100,00 %
Borsod- Abaúj- Zemplén megye	Ideiglenes hatályú elhelyezés, nevelésbe vétel és felülvizsgálata	összes	1 806	2 006	391	1 584	1 974		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	18	20	4	2	9		
		jogorvoslati arány	0,997%	0,997 %	1,023%	0,126 %	0,46 %	- 54,26%	- 54,27%
	Gondnokrendel és	összes	564	725	177	481	578		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	3	0	0	3	1		
		jogorvoslati arány	0,532%	0,000 %	0,000%	0,624 %	0,17 %	- 67,47%	---
	Gondnok felmentés	összes	413	530	115	360	397		

		fellebbezés/ felülvizsgálat	1	0	1	0	0		
		jogorvoslati arány	0,242%	0,000 %	0,870%	0,000 %	0,00 %	100,00 %	----
Budapest	Ideiglenes hatályú elhelyezés	összes	564	533	171	271	431		
		fellebbezés/felülvizsgálat	24	18	1	8	11		
		jogorvoslati arány	4,26%	3,38%	0,58%	2,95%	2,55 %	- 40,02%	- 24,43%
	nevelésbe vétel	összes	380	355	156	299	321		
		fellebbezés/felülvizsgálat	14	25	5	3	7		
		jogorvoslati arány	3,68%	7,04%	3,21%	1,00%	2,18 %	- 40,81%	- 69,03%
	nevelésbe vétel felülvizsgálata	összes	693	682	194	592	769		
		fellebbezés/felülvizsgálat	10	15	5	3	10		
		jogorvoslati arány	1,44%	2,20%	2,58%	0,51%	1,30 %	-9,88%	- 40,88%
	gondnokrendelés	összes	867	871	176	645	784		
		fellebbezés/felülvizsgálat	4	3	3	1	6		
		jogorvoslati arány	0,46%	0,34%	1,70%	0,16%	0,77 %	65,88%	122,19 %
	gondnok felmentése	összes	468	477	80	442	471		
		fellebbezés/felülvizsgálat	0	4	6	0	4		
		jogorvoslati arány	0,00%	0,84%	7,50%	0,00%	0,85 %	---	1,27%
Csongrád- Csanád megye	Ideiglenes hatályú elhelyezés, nevelésbe vétel és nevelésbe vételi felülvizsgálata	összes	581	490	67	391	412		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	7	7	2	0	2		
		jogorvoslati arány	1,205%	1,429 %	2,985%	0,000 %	0,49 %	- 59,71%	- 66,02%
	Gondnokrendelés, gondnok felmentése	összes	544	532	127	547	641		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	3	2	0	0	0		

		jogorvoslati arány	0,551%	0,376 %	0,000%	0,000 %	0,00 %	- 100,00 %	- 100,00 %
Fejér	Ideiglenes hatályú elhelyezés, nevelésbe vétel és nevelésbe vétél felülvizsgálata	összes	578	589	105	424	423		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	13	17	1	6	6		
		jogorvoslati arány	2,249%	2,886 %	0,952%	1,415 %	1,42 %	- 36,93%	- 50,86%
	Gondnokrendel és, gondnok felmentése	összes	493	417	123	295	415		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	2	6	0	2	2		
		jogorvoslati arány	0,406%	1,439 %	0,000%	0,678 %	0,48 %	18,80%	- 66,51%
Győr- Moson- Sopron	Ideiglenes hatályú elhelyezés	összes	93	99	12	79	86		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	4	0	0	2	1		
		jogorvoslati arány	4,301%	0,000 %	0,000%	2,532 %	1,16 %	- 72,97%	---
	Nevelésbe vétel	összes	105	85	9	77	68		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	2	2	0	3	0		
		jogorvoslati arány	1,905%	2,353 %	0,000%	3,896 %	0,00 %	- 100,00 %	- 100,00 %
	Gondnokrendel és	összes	478	458	69	387	308		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	4	3	1	0	1		
		jogorvoslati arány	0,837%	0,655 %	1,449%	0,000 %	0,32 %	- 61,20%	- 50,43%
	Gondnok felmentés	összes	406	389	58	306	282		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	2	0	1	0	1		
		jogorvoslati arány	0,493%	0,000 %	1,724%	0,000 %	0,35 %	- 28,01%	---
Hajdú- Bihar megye	Ideiglenes hatályú elhelyezés	összes	247	280	73	147	210		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	5	12	3	1	1		
		jogorvoslati arány	2,024%	4,286 %	4,110%	0,680 %	0,48 %	- 76,48%	- 88,89%

	Nevelésbe vétel	összes	226	244	68	164	248		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	4	10	2	1	1		
		jogorvoslati arány	1,770%	4,098 %	2,941%	0,610 %	0,40 %	- 77,22%	- 90,16%
	Nevelésbe vétel felülvizsgálat	összes	801	907	159	742	943		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	8	8	2	1	3		
		jogorvoslati arány	0,999%	0,882 %	1,258%	0,135 %	0,32 %	- 68,15%	- 63,93%
	Gondnokrendel és	összes	772	751	98	593	734		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	5	4	3	1	0		
		jogorvoslati arány	0,648%	0,533 %	3,061%	0,169 %	0,00 %	- 100,00 %	- 100,00 %
	Gondnok felmentés	összes	491	460	66	392	635		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	1	2	0	0	2		
		jogorvoslati arány	0,204%	0,435 %	0,000%	0,000 %	0,31 %	54,65%	- 27,56%
Heves	Ideiglenes hatályú elhelyezés	összes	142	146	40	91	160		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	6	3	2	2	4		
		jogorvoslati arány	4,225%	2,055 %	5,000%	2,198 %	2,50 %	- 40,83%	- 21,67%
	Nevelésbe vétel	összes	127	118	35	133	108		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	5	7	3	2	2		
		jogorvoslati arány	3,937%	5,932 %	8,571%	1,504 %	1,85 %	- 52,96%	- 68,78%
	Nevelésbe vétel felülvizsgálat	összes	469	493	104	396	501		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	4	1	0	0	0		
		jogorvoslati arány	0,853%	0,203 %	0,000%	0,000 %	0,00 %	- 100,00 %	- 100,00 %
	Gondnokrendel és	összes	287	439	64	182	280		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	2	2	0	0	2		
		jogorvoslati arány	0,697%	0,456 %	0,000%	0,000 %	0,71 %	2,50%	56,79%
	Gondnok felmentés	összes	209	285	40	81	149		

		fellebbezés/ felülvizsgálat	2	0	0	0	0		
		jogorvoslati arány	0,957%	0,000 %	0,000%	0,000 %	0,00 %	100,00 %	---
Jász- Nagykun -Szolnok	Ideiglenes hatályú elhelyezés, nevelésbe vétel	összes	999	1 014	208	799	877		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	13	18	0	6	5		
		jogorvoslati arány	1,301%	1,775 %	0,000%	0,751 %	0,57 %	- 56,19%	- 67,88%
	Gondnokrendel és	összes	311	388	76	278	294		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	1	0	0	0	0		
		jogorvoslati arány	0,322%	0,000 %	0,000%	0,000 %	0,00 %	100,00 %	---
	Gondnok felmentés	összes	157	300	59	177	248		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	0	0	0	0	0		
		jogorvoslati arány	0,000%	0,000 %	0,000%	0,000 %	0,00 %	---	---
Komáro m- Esztergo m	Ideiglenes hatályú elhelyezés	összes	84	59	15	73	56		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	4	2	1	0	1		
		jogorvoslati arány	4,762%	3,390 %	6,667%	0,000 %	1,79 %	- 62,50%	- 47,32%
	Nevelésbe vétel	összes	72	75	19	58	100		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	14	4	4	1	0		
		jogorvoslati arány	19,444 %	5,333 %	21,053 %	1,724 %	0,00 %	100,00 %	100,00 %
	Nevelésbe vétel felülvizsgálat	összes	341	325	40	241	337		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	1	5	3	0	2		
		jogorvoslati arány	0,293%	1,538 %	7,500%	0,000 %	0,59 %	102,37 %	- 61,42%
	Gondnokrendel és	összes	184	203	29	116	165		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	0	0	1	1	0		
		jogorvoslati arány	0,000%	0,000 %	3,448%	0,862 %	0,00 %	---	---

	Gondnok felmentés	összes	99	103	43	117	132		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	3	1	0	0	3		
		jogorvoslati arány	3,030%	0,971 %	0,000%	0,000 %	2,27 %	- 25,00%	134,09 %
Nógrád	Ideiglenes hatályú elhelyezés	összes	144	87	12	64	125		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	0	1	0	0	3		
		jogorvoslati arány	0,000%	1,149 %	0,000%	0,000 %	2,40 %	---	108,80 %
	Nevelésbe vétel	összes	128	82	11	77	119		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	0	0	0	0	0		
		jogorvoslati arány	0,000%	0,000 %	0,000%	0,000 %	0,00 %	---	---
	Nevelésbe vétel felülvizsgálat	összes	477	456	47	421	442		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	0	1	0	4	8		
		jogorvoslati arány	0,000%	0,219 %	0,000%	0,950 %	1,81 %	---	725,34 %
	Gondnokrendel és	összes	341	233	49	176	193		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	0	1	2	1	1		
		jogorvoslati arány	0,000%	0,429 %	4,082%	0,568 %	0,52 %	----	20,73%
	Gondnok felmentés	összes	247	172	39	85	127		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	0	0	0	0	0		
		jogorvoslati arány	0,000%	0,000 %	0,000%	0,000 %	0,00 %	---	----
Pest	Ideiglenes hatályú elhelyezés	összes	391	426	64	168	277		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	11	9	4	4	12		
		jogorvoslati arány	2,813%	2,113 %	6,250%	2,381 %	4,33 %	53,99%	105,05 %
	Nevelésbe vétel	összes	821	1 041	161	160	189		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	9	14	5	4	5		
		jogorvoslati arány	1,096%	1,345 %	3,106%	2,500 %	2,65 %	141,33 %	96,71%
	Nevelésbe vétel felülvizsgálat	összes	1 124	1 265	227	530	851		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	3	6	1	3	2		

		jogorvoslati arány	0,267%	0,474 %	0,441%	0,566 %	0,24 %	- 11,95%	- 50,45%
	Gondnokrendel és, gondnok felmentése	összes	1 118	1 154	239	943	1 21 6		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	2	9	0	6	1		
		jogorvoslati arány	0,179%	0,780 %	0,000%	0,636 %	0,08 %	- 54,03%	- 89,46%
Somogy	Ideiglenes hatályú elhelyezés, nevelésbe vétél, nevelésbe vétel felülvizsgálata	összes	988	951	153	786	908		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	21	21	5	6	7		
		jogorvoslati arány	2,126%	2,208 %	3,268%	0,763 %	0,77 %	- 63,73%	- 65,09%
	Gondnokrendel és, gondnok felmentése	összes	449	494	67	468	657		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	4	12	1	0	0		
		jogorvoslati arány	0,891%	2,429 %	1,493%	0,000 %	0,00 %	- 100,00 %	- 100,00 %
Szabolcs - Szatmár- Bereg	Ideiglenes hatályú elhelyezés	összes	326	315	40	197	232		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	8	3	2	2	2		
		jogorvoslati arány	2,454%	0,952 %	5,000%	1,015 %	0,86 %	- 64,87%	- -9,48%
	Nevelésbe vétel	összes	309	327	49	237	312		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	8	9	3	3	4		
		jogorvoslati arány	2,589%	2,752 %	6,122%	1,266 %	1,28 %	- 50,48%	- 53,42%
	Nevelésbe vétel felülvizsgálat	összes	1 209	1 166	313	967	1 13 2		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	11	9	0	2	1		
		jogorvoslati arány	0,910%	0,772 %	0,000%	0,207 %	0,09 %	- 90,29%	- 88,56%
	Gondnokrendel és	összes	672	841	149	669	959		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	1	2	0	0	0		

		jogorvoslati arány	0,149%	0,238 %	0,000%	0,000 %	0,00 %	100,00 %	- 100,00 %
	Gondnok felmentés	összes	258	271	45	225	268		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	1	1	0	1	0		
		jogorvoslati arány	0,388%	0,369 %	0,000%	0,444 %	0,00 %	100,00 %	- 100,00 %
Tolna	Ideiglenes hatályú elhelyezés, nevelésbe vétél, nevelésbe vétel felülvizsgálata	összes	658	603	84	412	456		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	30	31	3	10	14		
		jogorvoslati arány	4,559%	5,141 %	3,571%	2,427 %	3,07 %	- 32,66%	- 40,28%
	Gondnokrendel és	összes	216	323	60	192	178		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	0	0	0	0	0		
		jogorvoslati arány	0,000%	0,000 %	0,000%	0,000 %	0,00 %	---	---
	Gondnok felmentés	összes	186	261	35	185	262		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	0	1	0	1	1		
		jogorvoslati arány	0,000%	0,383 %	0,000%	0,541 %	0,38 %	----	-0,38%
Vas	Ideiglenes hatályú elhelyezés	összes	95	75	12	62	77		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	2	4	0	2	2		
		jogorvoslati arány	2,105%	5,333 %	0,000%	3,226 %	2,60 %	23,38%	- 51,30%
	Nevelésbe vétel	összes	121	91	23	118	104		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	9	4	0	5	2		
		jogorvoslati arány	7,438%	4,396 %	0,000%	4,237 %	1,92 %	- 74,15%	- 56,25%
	Nevelésbe vétel felülvizsgálat	összes	237	203	32	164	248		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	2	2	0	1	3		
		jogorvoslati arány	0,844%	0,985 %	0,000%	0,610 %	1,21 %	43,35%	22,78%
	Gondnokrendel és	összes	529	478	58	291	251		

		fellebbezés/ felülvizsgálat	1	2	0	2	0		
		jogorvoslati arány	0,189%	0,418 %	0,000%	0,687 %	0,00 %	100,00 %	100,00 %
	Gondnok felmentés	összes	202	168	181	36	132		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	1	0	0	1	0		
		jogorvoslati arány	0,495%	0,000 %	0,000%	2,778 %	0,00 %	100,00 %	---
Veszprém	Ideiglenes hatályú elhelyezés	összes	130	121	27	88	113		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	3	1	2	0	0		
		jogorvoslati arány	2,308%	0,826 %	7,407%	0,000 %	0,00 %	100,00 %	100,00 %
	Nevelésbe vétel	összes	72	55	3	44	55		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	3	3	2	1	4		
		jogorvoslati arány	4,167%	5,455 %	66,667 %	2,273 %	7,27 %	74,55%	33,33%
	Nevelésbe vétel felülvizsgálat	összes	299	336	51	273	330		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	3	4	0	0	1		
		jogorvoslati arány	1,003%	1,190 %	0,000%	0,000 %	0,30 %	69,80%	74,55%
	Gondnokrendel és	összes	135	170	50	188	174		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	1	2	1	0	0		
		jogorvoslati arány	0,741%	1,176 %	2,000%	0,000 %	0,00 %	100,00 %	100,00 %
	Gondnok felmentés	összes	121	108	36	144	145		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	0	0	0	0	0		
		jogorvoslati arány	0,000%	0,000 %	0,000%	0,000 %	0,00 %	---	---
Zala	Ideiglenes hatályú elhelyezés	összes	468	448	67	382	465		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	6	5	2	0	5		
		jogorvoslati arány	1,282%	1,116 %	2,985%	0,000 %	1,08 %	16,13%	-3,66%

	Gondnokrendel és, gondnok felmentése	összes	310	445	61	282	314		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	2	1	2	1	2		
		jogorvoslati arány	0,645%	0,225 %	3,279%	0,355 %	0,64 %	-1,27%	183,44 %

4. számú melléklet:

			2018	2019	2020/I.	2020/II.	2021	2021-es változás 2018-hoz képest	2021-es változás 2019-hez képest
Bács-Kiskun	Aktív korúak ellátása	összes	13 289	9 313	2 062	9 648	6 275		
		fellebbezés/felülvizsgálat	26	19	2	4	2		
		jogorvoslati arány	0,196%	0,204 %	0,097%	0,041%	0,03 %	- 83,71%	- 84,38%
	Ápolási díj	összes	2 647	1 787	325	1 437	1 088		
		fellebbezés/felülvizsgálat	4	6	4	2	1		
		jogorvoslati arány	0,151%	0,336 %	1,231%	0,139%	0,09 %	- 39,18%	- 72,63%
	GYOD	összes	0	1 369	131	471	578		
		fellebbezés/felülvizsgálat	0	8	2	1	1		
		jogorvoslati arány	#DIV/0!	0,584 %	1,527%	0,212%	0,17 %	#DIV/0!	- 70,39%
Baranya	Aktív korúak ellátása	összes	19 704	17 008	2 713	12 977	10 733		
		fellebbezés/felülvizsgálat	40	28	3	4	5		
		jogorvoslati arány	0,203%	0,165 %	0,111%	0,031%	0,05 %	- 77,05%	- 71,70%
	Ápolási díj	összes	1 942	2 039	423	1 202	1 246		
		fellebbezés/felülvizsgálat	8	9	10	2	2		
		jogorvoslati arány	0,412%	0,441 %	2,364%	0,166%	0,16 %	- 61,04%	- 63,63%
	GYOD	összes	0	893	153	359	385		
		fellebbezés/felülvizsgálat	0	8	4	1	0		
		jogorvoslati arány	#DIV/0!	0,896 %	2,614%	0,279%	0,00 %	#DIV/0!	- 100,00 %
Békés	Aktív korúak	összes	10 748	8 916	1 369	7 142	6 226		

	ellátás								
		fellebbezés/ felülvizsgálat	21	28	8	2	5		
		jogorvoslati arány	0,195%	0,314 %	0,584%	0,028%	0,08 %	- 58,90%	- 74,43%
	Ápolási díj	összes	2 009	1 711	555	1 238	986		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	5	10	7	6	3		
		jogorvoslati arány	0,249%	0,584 %	1,261%	0,485%	0,30 %	22,25%	- 47,94%
	GYOD	összes	0	1 484	248	384	460		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	0	11	1	3	0		
		jogorvoslati arány	#DIV/0!	0,741 %	0,403%	0,781%	0,00 %	#DIV/0!	- 100,00 %
Borsod- Abaúj- Zemplén megye	Aktív korúak ellátása	összes	40 240	35 173	5 796	28 175	25 756		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	146	151	28	17	5		
		jogorvoslati arány	0,363%	0,429 %	0,483%	0,060%	0,02 %	- 94,65%	- 95,48%
	Ápolási díj	összes	2 626	2 350	468	1 409	998		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	42	82	18	17	8		
		jogorvoslati arány	1,599%	3,489 %	3,846%	1,207%	0,80 %	- 49,88%	- 77,03%
	GYOD	összes	2	2 174	236	496	626		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	3	90	17	4	2		
		jogorvoslati arány	150,000 %	4,140 %	7,203%	0,806%	0,32 %	- 99,79%	- 92,28%
Budapest	Aktív korúak ellátása	összes	8 221	6 453	1 090	6 039	6 674		
		fellebbezés/felülvizsgálat	165	117	28	24	17		
		jogorvoslati arány	2,01%	1,81%	2,57%	0,40%	0,25 %	- 87,31%	- 85,95%
	ápolási díj	összes	2 312	1 863	347	1 271	1 127		
		fellebbezés/felülvizsgálat	31	61	9	5	5		

		jogorvoslati arány	1,34%	3,27%	2,59%	0,39%	0,44%	-	-
	GYOD	összes		1 483	211	667	814		
		fellebbezés/felülvizsgálat		46	9	9	21		
		jogorvoslati arány		3,10%	4,27%	1,35%	2,58%		-
Csongrád-Csanád megye	Aktív korúak ellátása	összes	3 723	2 569	470	2 172	1 747		
		fellebbezés/felülvizsgálat	15	11	2	0	0		
		jogorvoslati arány	0,403%	0,428%	0,426%	0,000%	0,00%	-	-
	Ápolási díj	összes	1 656	1 010	242	1 000	834		
		fellebbezés/felülvizsgálat	16	17	2	3	1		
		jogorvoslati arány	0,966%	1,683%	0,826%	0,300%	0,12%	-	-
	GYOD	összes	0	830	99	398	406		
		fellebbezés/felülvizsgálat	0	8	2	0	1		
		jogorvoslati arány	#DIV/0!	0,964%	2,020%	0,000%	0,25%	#DIV/0!	-
Fejér	Aktív korúak ellátása	összes	6 834	5 258	773	4 426	3 547		
		fellebbezés/felülvizsgálat	34	13	5	4	0		
		jogorvoslati arány	0,498%	0,247%	0,647%	0,090%	0,00%	-	-
	Ápolási díj	összes	1 680	1 166	169	794	499		
		fellebbezés/felülvizsgálat	10	15	2	5	0		
		jogorvoslati arány	0,595%	1,286%	1,183%	0,630%	0,00%	-	-
	GYOD	összes		1 237	124	427	361		
		fellebbezés/felülvizsgálat		26	3	4	0		
		jogorvoslati arány	#DIV/0!	2,102%	2,419%	0,937%	0,00%	#DIV/0!	-

Győr-Moson-Sopron	Aktív korúak ellátása	összes	1 743	1 371	233	1 253	1 131		
		fellebbezés/felülvizsgálat	6	9	2	1	1		
		jogorvoslati arány	0,344%	0,656 %	0,858%	0,080%	0,09 %	- 74,31%	- 86,53%
	Ápolási díj	összes	1 363	626	135	609	454		
		fellebbezés/felülvizsgálat	8	7	3	0	0		
		jogorvoslati arány	0,587%	1,118 %	2,222%	0,000%	0,00 %	- 100,00 %	- 100,00 %
	GYOD	összes		1 035	176	507	567		
		fellebbezés/felülvizsgálat		9	1	2	1		
		jogorvoslati arány	#DIV/0!	0,870 %	0,568%	0,394%	0,18 %	#DIV/0!	- 79,72%
Hajdú-Bihar megye	Aktív korúak ellátása	összes	16 807	13 493	2 038	10 212	9 893		
		fellebbezés/felülvizsgálat	83	65	14	4	6		
		jogorvoslati arány	0,494%	0,482 %	0,687%	0,039%	0,06 %	- 87,72%	- 87,41%
	Ápolási díj	összes	1 496	1 365	349	775	869		
		fellebbezés/felülvizsgálat	24	27	9	3	2		
		jogorvoslati arány	1,604%	1,978 %	2,579%	0,387%	0,23 %	- 85,65%	- 88,36%
	GYOD	összes		807	80	233	262		
		fellebbezés/felülvizsgálat		16	4	0	1		
		jogorvoslati arány	#DIV/0!	1,983 %	5,000%	0,000%	0,38 %	#DIV/0!	- 80,75%
Heves	Aktív korúak ellátása	összes	13 195	10 515	1 617	8 593	7 446		
		fellebbezés/felülvizsgálat	27	23	4	10	2		
		jogorvoslati arány	0,205%	0,219 %	0,247%	0,116%	0,03 %	- 86,87%	- 87,72%
	Ápolási díj	összes	1 390	878	310	680	488		

		fellebbezés/ felülvizsgálat	6	20	5	8	0		
		jogorvoslati arány	0,432%	2,278 %	1,613%	1,176%	0,00 %	- 100,00 %	- 100,00 %
	GYOD	összes		843	105	229	251		
		fellebbezés/ felülvizsgálat		17	2	1	1		
		jogorvoslati arány	#DIV/0!	2,017 %	1,905%	0,437%	0,40 %	#DIV/0!	- 80,24%
Jász- Nagykun- Szolnok	Aktív korúak ellátása	összes	13 449	11 258	1 843	9 210	9 491		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	30	30	5	2	4		
		jogorvoslati arány	0,223%	0,266 %	0,271%	0,022%	0,04 %	- 81,11%	- 84,18%
	Ápolási díj	összes	1 993	1 880	280	1 198	1 006		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	4	16	5	4	2		
		jogorvoslati arány	0,201%	0,851 %	1,786%	0,334%	0,20 %	-0,94%	- 76,64%
	GYOD	összes		1 236	98	346	352		
		fellebbezés/ felülvizsgálat		7	1	0	2		
		jogorvoslati arány	#DIV/0!	0,566 %	1,020%	0,000%	0,57 %	#DIV/0!	0,32%
Komárom- Esztergom	Aktív korúak ellátása	összes	2 184	1 855	305	1 749	1 161		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	2	1	0	1	1		
		jogorvoslati arány	0,092%	0,054 %	0,000%	0,057%	0,09 %	-5,94%	59,78%
	Ápolási díj	összes	504	405	77	322	243		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	2	2	0	1	1		
		jogorvoslati arány	0,397%	0,494 %	0,000%	0,311%	0,41 %	3,70%	- 16,67%
	GYOD	összes		503	59	180	221		
		fellebbezés/ felülvizsgálat		0	0	0	1		
		jogorvoslati arány	#DIV/0!	0,000 %	0,000%	0,000%	0,45 %	#DIV/0!	#DIV/0!
Nógrád	Aktív korúak	összes	6 628	5 476	1 112	4 395	4 186		

	k ellátás a								
		fellebbezés/ felülvizsgálat	50	41	17	2	6		
		jogorvoslati arány	0,754%	0,749 %	1,529%	0,046%	0,14 %	- 81,00%	- 80,86%
	Ápolá si díj	összes	499	469	108	351	352		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	5	19	3	0	0		
		jogorvoslati arány	1,002%	4,051 %	2,778%	0,000%	0,00 %	- 100,00 %	- 100,00 %
	GYOD	összes	0	641	41	131	154		
		fellebbezés/ felülvizsgálat		23	9	0	0		
		jogorvoslati arány	#DIV/0!	3,588 %	21,951 %	0,000%	0,00 %	#DIV/0!	- 100,00 %
Pest	Aktív korúak k ellátás a	összes	15 083	12 17 5	1 805	8 596	8 217		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	42	81	8	5	7		
		jogorvoslati arány	0,278%	0,665 %	0,443%	0,058%	0,09 %	- 69,41%	- 87,20%
	Ápolá si díj	összes	2 548	1 956	1 601	1 323	4 250		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	907	16	10	343	36		
		jogorvoslati arány	35,597 %	0,818 %	0,625%	25,926 %	0,85 %	- 97,62%	3,55%
	GYOD	összes	0	2 131	160	246	288		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	0	160	383	0	1		
		jogorvoslati arány	#DIV/0!	7,508 %	239,375 %	0,000%	0,35 %	#DIV/0!	- 95,38%
Somogy	Aktív korúak k ellátás a	összes	29 412	20 52 2	3 005	16 092	14 36 9		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	26	25	8	4	3		
		jogorvoslati arány	0,088%	0,122 %	0,266%	0,025%	0,02 %	- 76,38%	- 82,86%
	Ápolá si díj	összes	1 781	1 638	343	1 199	1 029		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	12	29	11	4	2		

		jogorvoslati arány	0,674%	1,770 %	3,207%	0,334%	0,19 %	- 71,15%	- 89,02%
	GYOD	összes	0	863	121	211	317		
		fellebbezés/ felülvizsgálat		13	2	1	0		
		jogorvoslati arány	#DIV/0!	1,506 %	1,653%	0,474%	0,00 %	#DIV/0!	- 100,00 %
Szabolcs - Szatmár- Bereg	Aktív korúak ellátása	összes	42 721	35 312	5 961	23 738	25 841		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	82	91	15	12	7		
		jogorvoslati arány	0,192%	0,258 %	0,252%	0,051%	0,03 %	- 85,89%	- 89,49%
	Ápolási díj	összes	5 311	5 233	921	3 279	3 051		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	24	41	3	5	3		
		jogorvoslati arány	0,452%	0,783 %	0,326%	0,152%	0,10 %	- 78,24%	- 87,45%
	GYOD	összes		1 805	154	421	512		
		fellebbezés/ felülvizsgálat		11	2	2	1		
		jogorvoslati arány	#DIV/0!	0,609 %	1,299%	0,475%	0,20 %	#DIV/0!	- 67,95%
Tolna	Aktív korúak ellátása	összes	6 547	5 317	777	4 807	4 183		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	12	6	2	2	2		
		jogorvoslati arány	0,183%	0,113 %	0,257%	0,042%	0,05 %	- 73,91%	- 57,63%
	Ápolási díj	összes	1 132	1 259	192	743	723		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	8	10	3	2	1		
		jogorvoslati arány	0,707%	0,794 %	1,563%	0,269%	0,14 %	- 80,43%	- 82,59%
	GYOD	összes		595	95	175	243		
		fellebbezés/ felülvizsgálat		10	7	2	0		
		jogorvoslati arány	#DIV/0!	1,681 %	7,368%	1,143%	0,00 %	#DIV/0!	- 100,00 %
Vas	Aktív korúak	összes	4 292	4 006	4 986		4 025		

	ellátás								
		fellebbezés/ felülvizsgálat	8	3	3		0		
		jogorvoslati arány	0,186%	0,075 %	0,060%	#DIV/0!	0,00 %	- 100,00 %	- 100,00 %
	Ápolási díj	összes	1 023	1 038	768		494		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	0	5	1		2		
		jogorvoslati arány	0,000%	0,482 %	0,130%	#DIV/0!	0,40 %	#DIV/0!	- 15,95%
	GYOD	összes	0	657	44	218	234		
		fellebbezés/ felülvizsgálat		8	1	0	0		
		jogorvoslati arány	#DIV/0!	1,218 %	2,273%	0,000%	0,00 %	#DIV/0!	- 100,00 %
Veszprém	Aktív korúak ellátása	összes	6 946	5 379	868	5 063	4 329		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	8	10	0	2	1		
		jogorvoslati arány	0,115%	0,186 %	0,000%	0,040%	0,02 %	- 79,94%	- 87,57%
	Ápolási díj	összes	999	658	107	448	390		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	5	5	1	0	0		
		jogorvoslati arány	0,501%	0,760 %	0,935%	0,000%	0,00 %	- 100,00 %	- 100,00 %
	GYOD	összes	0	727	70	241	184		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	0	5	1	1	0		
		jogorvoslati arány	#DIV/0!	0,688 %	1,429%	0,415%	0,00 %	#DIV/0!	- 100,00 %
Zala	Aktív korúak ellátása	összes	5 339	5 264	873	5 277	4 442		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	6	4	1	0	1		
		jogorvoslati arány	0,112%	0,076 %	0,115%	0,000%	0,02 %	- 79,97%	- 70,37%
	Ápolási díj	összes	1 014	856	132	716	711		

		fellebbezés/ felülvizsgálat	2	2	0	0	0		
		jogorvoslati arány	0,197%	0,234 %	0,000%	0,000%	0,00 %	- 100,00 %	- 100,00 %
	GYOD	összes	0	451	52	141	152		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	0	2	0	0	0		
		jogorvoslati arány		0,443 %	0,000%	0,000%	0,00 %		- 100,00 %

5.számú melléklet:

			2018	2019	2020/I.	2020/II.	2021	2021-es változás 2018-hoz képest	2021-es változás 2019-hez képest
Bács-Kiskun	Fogyatékosági támogatás	összes	1 427	1 553	270	1 394	1 559		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	133	112	30	11	34		
		jogorvoslati arány	9,320 %	7,212 %	11,111 %	0,789 %	2,18%	- 76,60 %	- 69,76 %
	Megváltozott munkaképességűek ellátása	összes	14 265	13 619	1 921	7 855	8 560		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	430	282	21	66	50		
		jogorvoslati arány	3,014 %	2,071 %	1,093 %	0,840 %	0,58%	- 80,62 %	- 71,79 %
Baranya	fogyatékosági támogatás	összes	1 307	1 342	204	1 038	1 079		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	186	199	29	29	17		
		jogorvoslati arány	14,231 %	14,829 %	14,216 %	2,794 %	1,58%	- 88,93 %	- 89,38 %
	Megváltozott munkaképességűek ellátása	összes	6 349	6 755	943	5 106	3 865		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	429	438	48	92	54		
		jogorvoslati arány	6,757 %	6,484 %	5,090 %	1,802 %	1,40%	- 79,32 %	- 78,45 %
Békés	Fogyatékosági támogatás	összes	1 448	1 391	219	1 085	939		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	201	199	38	57	42		

		jogorvoslati arány	13,881 %	14,306 %	17,352 %	5,253 %	4,47%	- 67,78 %	- 68,74 %
	Megváltozott munkaképességűek ellátása	összes	2 055	2 232	330	971	1 206		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	328	344	62	57	53		
		jogorvoslati arány	15,961 %	15,412 %	18,788 %	5,870 %	4,39%	- 72,47 %	- 71,49 %
Borsod-Abaúj-Zemplén megye	Fogyatékosági támogatás	összes	3 183	3 645	660	4 190	4 295		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	354	419	76	233	219		
		jogorvoslati arány	11,122 %	11,495 %	11,515 %	5,561 %	5,10%	- 54,15 %	- 55,64 %
	Megváltozott munkaképességűek ellátása	összes	20 955	20 769	4 523	9 994	10 207		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	1 474	1 480	205	208	287		
		jogorvoslati arány	7,034 %	7,126 %	4,532 %	2,081 %	2,81%	- 60,03 %	- 60,54 %
Budapest	megváltozott munkaképességűek ellát	összes	7 421	9 267	1 640	7 523	8 841		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	1 222	763	121	206	237		
		jogorvoslati arány	16,47 %	8,23%	7,38%	2,74%	2,68%	- 83,72 %	- 67,44 %
	fogyatékosági támogatás	összes	2 032	2 033	306	1 257	1 461		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	347	294	67	85	44		
		jogorvoslati arány	17,08 %	14,46 %	21,90 %	6,76%	3,01%	- 82,36 %	- 79,17 %

Csongrád-Csanád megye	Fogyatékosági támogatás	összes	1 931	1 844	355	900	1 014		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	157	135	32	65	125		
		jogorvoslati arány	8,131 %	7,321 %	9,014 %	7,222 %	12,33 %	51,62 %	68,38 %
	Megváltozott munkaképességűek ellátása	összes	3 376	3 080	646	2 274	2 622		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	190	245	57	19	44		
		jogorvoslati arány	5,628 %	7,955 %	8,824 %	0,836 %	1,68%	- 70,18 %	- 78,90 %
Fejér	Fogyatékosági támogatás	összes	2 133	2 063	405	1 308	1 517		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	80	83	27	19	23		
		jogorvoslati arány	3,751 %	4,023 %	6,667 %	1,453 %	1,52%	- 59,58 %	- 62,32 %
	Megváltozott munkaképességűek ellátása	összes	4 056	3 753	499	4 715	2 787		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	170	187	27	45	29		
		jogorvoslati arány	4,191 %	4,983 %	5,411 %	0,954 %	1,04%	- 75,17 %	- 79,12 %
Győr-Moson-Sopron	Fogyatékosági támogatás	összes	337	418	60	265	247		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	64	61	19	33	18		
		jogorvoslati arány	18,991 %	14,593 %	31,667 %	12,453 %	7,29%	- 61,63 %	- 50,06 %
	Megváltozott munkaképességűek ellátása	összes	1 980	2 415	147	1 729	1 636		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	260	312	39	140	105		

		jogorvoslati arány	13,131 %	12,919 %	26,531 %	8,097 %	6,42%	- 51,12 %	- 50,32 %
Hajdú-Bihar megye	Fogyatékosági támogatás	összes	799	1 145	173	896	764		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	243	334	60	168	78		
		jogorvoslati arány	30,413 %	29,170 %	34,682 %	18,750 %	10,21 %	- 66,43 %	- 65,00 %
	Megváltozott munkaképességűek ellátása	összes	6 389	6 212	717	3 532	3 892		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	459	534	62	111	144		
		jogorvoslati arány	7,184 %	8,596 %	8,647 %	3,143 %	3,70%	- 48,50 %	- 56,96 %
Heves	Fogyatékosági támogatás	összes	812	1 117	179	806	912		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	78	151	12	37	33		
		jogorvoslati arány	9,606 %	13,518 %	6,704 %	4,591 %	3,62%	- 62,33 %	- 73,23 %
	Megváltozott munkaképességűek ellátása	összes	1 689	1 687	281	1 160	1 199		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	180	181	26	71	30		
		jogorvoslati arány	10,657 %	10,729 %	9,253 %	6,121 %	2,50%	- 76,52 %	- 76,68 %
Jász-Nagykunszolnok	Fogyatékosági támogatás	összes	1 698	1 537	295	864	892		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	116	44	63	54	37		
		jogorvoslati arány	6,832 %	2,863 %	21,356 %	6,250 %	4,15%	- 39,28 %	- 44,90 %
	Megváltozott munkaképességűek ellátása	összes	2 908	2 586	485	1 822	1 796		

		fellebbezés/ felülvizsgálat	301	237	51	43	50		
		jogorvoslati arány	10,351 %	9,165 %	10,515 %	2,360 %	2,78%	- 73,10 %	- 69,62 %
Komárom - Esztergom	Fogyatékosági támogatás	összes	662	517	81	374	336		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	22	46	15	21	16		
		jogorvoslati arány	3,323 %	8,897 %	18,519 %	5,615 %	4,76%	43,29 %	- 46,48 %
	Megváltozott munkaképességűek ellátása	összes	3 208	3 778	477	2 046	1 929		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	84	132	25	40	38		
		jogorvoslati arány	2,618 %	3,494 %	5,241 %	1,955 %	1,97%	- 24,77 %	- 43,62 %
Nógrád	Fogyatékosági támogatás	összes	614	642	118	360	471		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	22	71	38	29	27		
		jogorvoslati arány	3,583 %	11,059 %	32,203 %	8,056 %	5,73%	59,99 %	- 48,17 %
	Megváltozott munkaképességűek ellátása	összes	2 358	2 081	291	1 278	953		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	244	197	39	65	35		
		jogorvoslati arány	10,348 %	9,467 %	13,402 %	5,086 %	3,67%	- 64,51 %	- 61,20 %
Pest	Fogyatékosági támogatás	összes	1 638	1 804	403	1 391	1 665		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	302	257	35	98	49		

		jogorvoslati arány	18,437 %	14,246 %	8,685 %	7,045 %	2,94%	- 84,04 %	- 79,34 %
	Megváltozott munkaképességűek ellátása	összes	7 421	9 267	1 640	7 523	8 841		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	1 222	763	121	206	237		
		jogorvoslati arány	16,467 %	8,234 %	7,378 %	2,738 %	2,68%	- 83,72 %	- 67,44 %
Somogy									
	Megváltozott munkaképességűek ellátása	összes	4 094	5 287	855	3 666	2 872		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	235	212	47	25	29		
		jogorvoslati arány	5,740 %	4,010 %	5,497 %	0,682 %	1,01%	- 82,41 %	- 74,82 %
Szabolcs-Szatmár-Bereg	Fogyatékosági támogatás	összes	4 626	6 011	957	3 007	2 007		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	234	211	23	74	57		
		jogorvoslati arány	5,058 %	3,510 %	2,403 %	2,461 %	2,84%	- 43,85 %	- 19,09 %
Tolna	Fogyatékosági támogatás	összes	1 586	1 932	289	930	1 192		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	56	65	6	3	4		
		jogorvoslati arány	3,531 %	3,364 %	2,076 %	0,323 %	0,34%	- 90,50 %	- 90,03 %
	Megváltozott munkaképességűek ellátása	összes	1 474	1 733	288	1 206	1 769		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	62	40	8	9	12		
		jogorvoslati arány	4,206 %	2,308 %	2,778 %	0,746 %	0,68%	- 83,87 %	- 70,61 %
Vas	Fogyatékosági támogatás	összes	172	233	38	192	265		

		fellebbezés/ felülvizsgálat	39	37	13	4	2		
		jogorvoslati arány	22,674 %	15,880 %	34,211 %	2,083 %	0,75%	- 96,67 %	- 95,25 %
	Megváltozott munkaképességűek ellátása	összes	7 371	6 214	1 082	5 410	5 564		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	121	88	7	6	21		
		jogorvoslati arány	1,642 %	1,416 %	0,647 %	0,111 %	0,38%	- 77,01 %	- 73,35 %
Veszprém	Fogyatékosági támogatás	összes	667	577	99	392	561		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	62	46	11	7	13		
		jogorvoslati arány	9,295 %	7,972 %	11,111 %	1,786 %	2,32%	- 75,07 %	- 70,93 %
	Megváltozott munkaképességűek ellátása	összes	9 600	7 312	1 170	3 747	5 845		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	147	152	19	40	30		
		jogorvoslati arány	1,531 %	2,079 %	1,624 %	1,068 %	0,51%	- 66,48 %	- 75,31 %
Zala	Fogyatékosági támogatás	összes	854	956	166	785	854		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	60	49	11	7	9		
		jogorvoslati arány	7,026 %	5,126 %	6,627 %	0,892 %	1,05%	- 85,00 %	- 79,44 %
	Megváltozott munkaképességűek ellátása	összes	5 206	4 901	917	3 429	3 050		
		fellebbezés/ felülvizsgálat	84	66	16	14	20		
		jogorvoslati arány	1,614 %	1,347 %	1,745 %	0,408 %	0,66%	- 59,36 %	- 51,31 %

országos an (meglévő adatok alapján	fogyatékosági tám.	összes határozat	25288	28956					
		összes fellebbezé s	2454	3025					
		jogorvosl ati arány	9,70%	10,45 %					
	megváltozott munkaképesség űek e.	összes határozat	104754	103681					
		összes fellebbezé s	6420	5914					
		jogorvosl ati arány	6,13%	5,70%					